

OMGEVINGSANALYSE 2020

And people stayed at home
And read books
And listened
And they rested
And did exercises
And made art and played
And learned new ways of being
And stopped and listened
More deeply

Kitty O'Meara, maart 2020

INHOUD

1. Inleiding.....	4
2. Enkele algemene cijfers en grafieken	5
3. De eerste dagen ... een korte chronologie.....	7
4. Informatie, communicatie en sensibilisering.....	9
4.1 Specifieke covid-overlegorganen.....	9
4.2 Inzet van gemeentelijke communicatiekanalen	10
5. Lokale interne maatregelen.....	12
5.1 Telethuiswerk in crisismodus	12
5.2 Exitstrategie.....	15
5.2.1 Telethuiswerk in reguliere modus	15
5.2.2. Logistiek draiboek tot het covid-veilig maken van de werkplekken ...	19
5.3 Reorganisatie van de uitvoerende diensten	20
5.3.1 Reorganisatie technische dienst.....	20
5.3.2 Reorganisatie poetsdienst	21
5.3.3 Reorganisatie buitenschoolse kinderopvang	21
5.4. Digitaal vergaderen	23
5.5 Werken op afspraak.....	23
5.6. Personeelsacties	23
5.6.1 Interne communicatie.....	23
5.6.2 Incentives	24
5.6.3 Corona-ouderschapsverlof	24
6. Lokale externe maatregelen	25
6.1 Fiscale maatregelen.....	25
6.1.1 Belastingen.....	25
6.1.2 Retributies	25
6.1.3 Uitstel van inning	26
6.1.4 Uitstel van betaling	26
6.2 Relanceplannen	27
6.2.1 Relanceplan verenigingen.....	27
6.2.2 Relanceplan lokale economie	28
6.3 Materiële ondersteuning.....	30
6.3.1 Mondneusmaskers.....	30
6.3.2 Elektronische hulpmiddelen.....	30

6.3.3 Diverse initiatieven	31
6.4 Doelgroepen.....	32
6.4.1 Jeugd	32
6.4.2 Senioren	33
6.4.3 Leerlingen	34
6.4.4 Lezers	35
6.4.5 Kwetsbare doelgroepen.....	35
6.5 Evenementen en markten	39
6.5.1 Evenementen.....	39
6.5.2 Markten.....	40
7. Eerstelijnszone Pallieterland	42
7.1 Covid19-team en contactopsporing.....	42
7.2 Schakelzorgcentrum	43
7.3 Triagecentrum.....	43
8. Het financiële coronaplaatje.....	45
8.1 Uitgaven	45
8.2 Ontvangsten	46
9. Tot slot	47

1. Inleiding

In 2019 maakte Berlaar een meerjarenplan op voor de periode van 2020 tot 2025, als basis voor het beleid tijdens deze legislatuur. Het bevat de doelstellingen, actieplannen en acties die het bestuur op zijn programma heeft gezet, met de financiële vertaling daarvan naar uitgaven en ontvangsten.

Omdat het vroegere jaarlijkse budget geïntegreerd is in het meerjarenplan, moet dat jaarlijks worden aangepast om de kredieten voor het volgende boekjaar vast te stellen. Dat creëert meteen de gelegenheid om ook de beleidsmatige kant onder de loep te nemen en kritisch te beoordelen of de oorspronkelijke plannen bijgestuurd moeten worden. Een bestuur vertrekt dan vanuit een geactualiseerde omgevingsanalyse, die een beeld geeft van de sterktes, zwaktes, opportuniteiten en bedreigingen, evenals van de interne en externe behoeften. De gemeentemonitor, die door Vlaanderen ter beschikking wordt gesteld, is daarin een handige tool met talloze statistieken en indicatoren.

De doelstellingen van een bestuur spelen in op de lokale uitdagingen en worden uitgerold naar actieplannen en acties die stelselmatig gerealiseerd moeten worden. Daaraan hangt een monitoring en een rapportering vast, zodat het mogelijk is om regelmatig een actuele stand van zaken op te maken.

Dé uitdaging van 2020 was voor alle beleidsniveaus, maar zeker voor de lokale besturen, de uitbraak van de covid19-pandemie. Die heeft de initiële meerjarenplanning fundamenteel doorkruist. Heel wat besturen hebben de voorbije maanden talloze acties opgezet om de gevolgen van deze crisis te helpen opvangen, zonder dat die echter ingeschreven stonden in hun meerjarenplan. Dat zal ook de volgende jaren nog naklinken. In Berlaar heeft dat geleid tot nieuwe en aangevulde doelstellingen, tot verschuivingen van bestaande plannen en tot een bijgestuurde financiële realiteit (meeruitgaven voor onvoorziene veiligheids- en zorgkosten, voor relanceplannen, voor steun aan kwetsbare groepen, minderinkomsten uit belastingen en retributies, derving van opbrengsten en schrapping van activiteiten). Aan de andere kant waren er de ontvangsten van bijkomende subsidies van de federale en de Vlaamse overheid en het wegvallen van bepaalde geplande uitgaven.

Omdat de kredieten op een generiek niveau gedefinieerd zijn, konden die wijzigende ramingen voor een groot deel intern worden herschikt, zonder meteen in het meerjarenplan te moeten ingrijpen via budgetwijzigingen. De huidige aanpassing vormt een ideale gelegenheid om op een coherente manier terug te koppelen over het geheel van de maatregelen die Berlaar in haar strijd tegen het coronavirus genomen heeft of nog op de planning heeft staan en over de impact op de gemeente en de organisatie, zowel beleidsmatig als financieel – voor zover die op dit ogenblik in te schatten valt. Er bestaat immers nog geen zekerheid over wat de toekomst pandemie-gewijs zal brengen.

2. Enkele algemene cijfers en grafieken

Op 4 februari 2020 werd de eerste besmetting in ons land bevestigd. 1 van de 9 Belgen die vanuit Wuhan werden gerepatriëerd, bleek besmet met het coronavirus. Het vormde de start van een ware tornado ...

De stand van zaken bij het ter perse gaan van deze actualisering ziet er als volgt uit (referentiedatum 16 november 2020):

* wereldwijd zijn er 54.518.771 gekende besmettingen en 1.319.267 overlijdens door het covid19-virus geregistreerd (bron: John Hopkins).

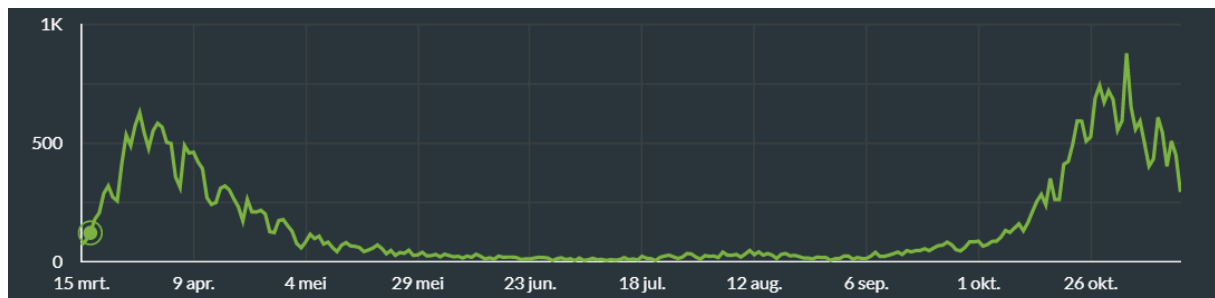
* in ons land liepen 535.939 mensen een covid-besmetting op sinds de start van de pandemie. Dat cijfer vertegenwoordigt slechts een deel van het werkelijke aantal besmettingen, wegens tekort aan testcapaciteit (bron: John Hopkins).

* 38.577 mensen werden wegens corona gehospitaliseerd (bron: Sciensano).

* tijdens de piekdag, op 9 november 2020, lagen er 1.474 covid-patiënten op de afdeling intensieve zorgen (bron: Sciensano).

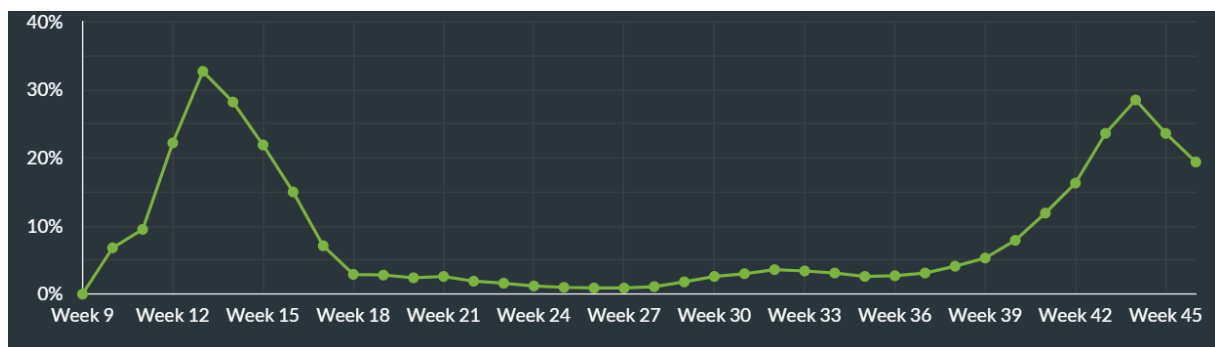
* 14.421 landgenoten overleden ten gevolge van corona (bron: John Hopkins).

De pandemie is duidelijk ingedeeld in een eerste en een tweede golf (verloop hospitalisaties):

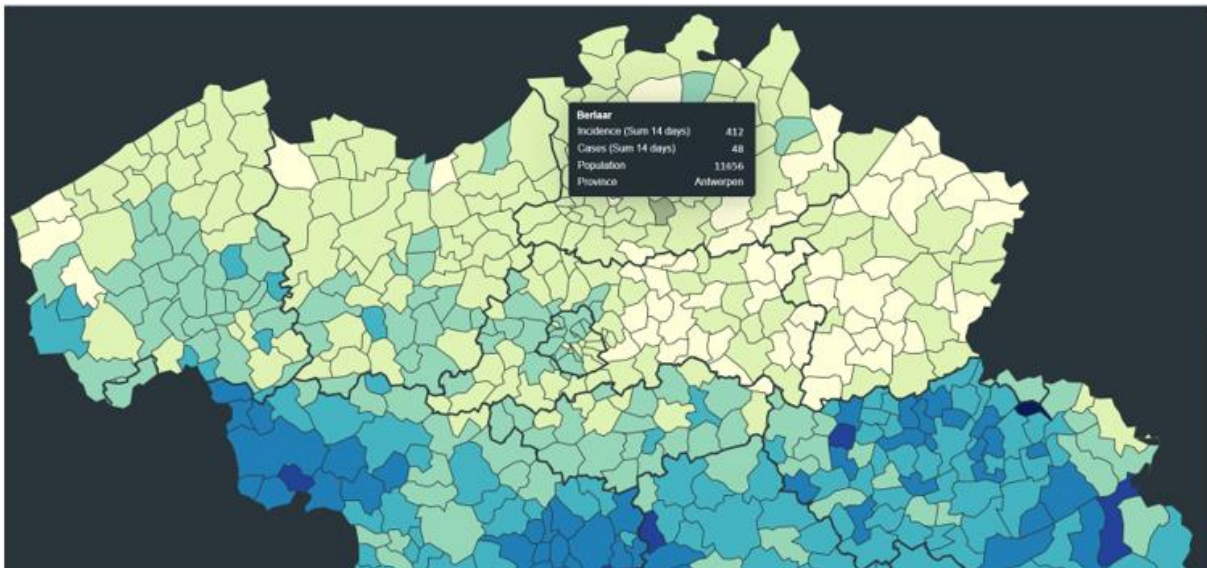
Bron: Sciensano

Omdat de teststrategie in de loop van de pandemie aan wat wijzigingen onderhevig was, heeft het weinig zin om het aantal tests als indicator te gebruiken. Veelzeggender is de positiviteitsratio, de verhouding tussen het aantal positieve tests en het totaal aantal tests:

Bron: Sciensano

Het lokale niveau speelt in de monitoring van het virus een belangrijke rol. Het aantal bevestigde besmettingen per 100.000 inwoners vormt 1 van de veelgebruikte waarschuwingdrempels:

Bron: Epistat

In Berlaar werden de afgelopen 14 dagen 48 nieuwe besmettingen vastgesteld, waardoor het cijfer op 412 per 100.000 inwoners komt. De tweede golf woedt heviger in de gemeente dan de eerste. Waar Berlaar het eerste half coronajaar relatief ongeschonden uit de strijd kwam, stegen de curves vanaf oktober ook hier sneller.

3. De eerste dagen ... een korte chronologie

Op woensdag 11 maart 2020 riep gouverneur Cathy Berx alle burgemeesters uit haar provincie samen voor een coronacrisisoverleg. Het zou het eerste blijken uit een eindeloze reeks. Daags nadien vergaderde de intergemeentelijke veiligheidscel Berlaar-Nijlen, waarop beide gemeenten besloten om alle sociale activiteiten en evenementen tot en met 31 maart te verbieden op hun grondgebied. Een burgemeestersbesluit werd voorbereid; zoveel mogelijk organisatoren, verenigingen en beheerders van feestzalen kregen een telefoontje om deze beslissing rechtstreeks en snel ter kennis te brengen.

's Avonds kondigde de federale overheid de dito fase af, waardoor de coördinatie van de coronacrisis meteen tot op het hoogste niveau werd getild. Enkele eerste maatregelen waren de algemene afgelasting van evenementen tot de paasvakantie, de verplichte sluiting van horecazaken, de schorsing van de lessen in de scholen en de aangepaste openingstijden van winkels (bijvoorbeeld gesloten tijdens het weekend).

Op vrijdag 13 maart 2020 volgde overleg met de gemeentelijke basisschool en BKO Roefels om de schorsing van de lessen en bijhorende opvang te organiseren en stak de intergemeentelijke veiligheidscel opnieuw de koppen bijeen over de implementatie van de federale maatregelen. Zoveel mogelijk betrokken handelaars (horecazaken, boekenwinkels die in het weekend moesten sluiten, kappers, ...) werden rechtstreeks gecontacteerd door de gemeentelijke diensten. Die dag bleven ook de gemeentelijke telefoonlijnen de hele dag open om bereikbaar te zijn voor vragen.

Intussen namen de interne diensten zoveel mogelijk maatregelen om zichzelf te beschermen: er werden plexischermen gemaakt en hygiënepakketten uitgedeeld. De burgers kregen het dringende verzoek om uitsluitend voor echt noodzakelijke producten naar het gemeentehuis of het sociaal huis te komen.

Zo startte de eerste werkweek na de invoering van de coronamaatregelen ...

De gemeentelijke dienstverlening werd verder aangepast: telethuiswerk waar mogelijk, werken achter gesloten deuren, dienstverlening op afspraak. De gemeenteraad van maart raakte geannuleerd. Alle speeltuinen en -tuigen in Berlaar werden afgesloten; het online platform #Berlaarhelpt geraakte opgestart. Om ook burgers te bereiken die minder thuis zijn in de digitale wereld, werd een brief opgemaakt voor alle inwoners, die in elke Berlaarse brievenbus gestoken werd.

Op 17 maart kwamen er opnieuw strengere maatregelen; de wekelijkse markt werd afgelast en een nieuwe groep handelaars moest op de hoogte worden gebracht. Om het bezoek aan de warenhuizen te structureren, werden nadars geleverd indien gewenst. Op 19 maart besloot het college alle evenementen tot half mei 'on hold' te zetten.

De week van 23 maart stond in het teken van het verder toepassen en georganiseerd krijgen van de federale maatregelen, met bijzondere aandacht

voor de opvang van kinderen tijdens de schoolvakantie, de verdere verduidelijking van bepaalde richtlijnen en de opstart van een afhaalsysteem in de bibliotheek.

Op 26 maart besloot het college alle eigen evenementen (inclusief de seniorenreis) tot de zomer te annuleren.

4. Informatie, communicatie en sensibilisering

De covid19-ontwikkelingen en maatregelen van de diverse bestuursniveaus hebben een enorme impact gehad op onze samenleving, onze gemeente en onze organisatie. Als lokaal bestuur hebben we ons van in het begin uiterst wendbaar opgesteld om adequaat te kunnen inspelen op de veranderende context. Hierin speelde het luik informatie, communicatie en sensibilisering een toonaangevende rol. Omdat de gebruikelijke vaste grond onder eenieders voeten verdween, bijna van het ene moment op het andere, waren onze inwoners, maar eveneens onze eigen medewerkers, op zoek naar de juiste informatie, de correcte richtlijnen en gefundeerd advies.

De gemeentelijke communicatiedienst draaide overuren bij de vleet. De gebruikelijke gemeentelijke communicatiekanalen werden ingezet om de maatregelen en richtlijnen tot in ieders huiskamer te krijgen. Er werd gestreefd naar een maximale bereikbaarheid voor inwoners, handelaars en organisaties. Daarnaast werd er samengewerkt en verbonden met andere overheden in het kader van sensibiliseringscampagnes en steunmaatregelen, zoals de hinderpremie. Hieronder volgt een (niet-exhaustief) overzicht.

4.1 Specifieke covid-overlegorganen

Burgemeestersoverleg met de gouverneur via Skype/Teams

- Frequentie: ongeveer eenmaal per week
- Deelnemers: burgemeester, algemeen directeur, noodplanningscoördinator

Coronaoverleg met college van burgemeester en schepenen via Teams

- Frequentie: dagelijks tot en met eind mei; wekelijks vanaf juni
- Deelnemers: leden van het college, algemeen directeur

Overleg met gemeentelijke veiligheidscel Berlaar-Nijlen via Teams

- Frequentie: meermaals per week tot en met eind juni, wekelijks vanaf juli
- Deelnemers: burgemeesters, algemeen directeurs, politie, noodplanningscoördinator, communicatieambtenaren, evenementencoördinatoren

4.2 Inzet van gemeentelijke communicatiekanalen

De gemeentelijke website werd dagelijks gebruikt om de covid-berichtgeving te stroomlijnen. Ook de gebruikelijke corporate social media werden mee in de strijd gegooid. Dat levert een bilan op van 80 coronagerelateerde websiteberichten, 110 Facebookposts, 10 items op Instagram.

In de gemeentelijke infobladen De Kiosk en Den Balder verschenen 54 artikels over covid19; de lichtkranten toonden 29 coronaberichten; er werden 4 specifieke corona bewonersbrieven en flyers voor de hele bevolking opgemaakt en verspreid. Op uitdrukkelijke vraag van de federale overheid werd er vaak doorverwezen naar de federale kanalen. Ook het BE-alertkanaal werd 20 maal ingezet in de communicatiemix.

Om onze eigen inwoners een riem onder het hart te steken, nam de burgemeester het initiatief om informerende, maar tegelijk motiverende videoboodschappen op te nemen en te verspreiden via de gemeentelijke Facebookaccount. Er werden zo'n 14 stuks online gezet. Bovendien werd volledig in eigen beheer een informatief filmpje uitgewerkt, opgenomen en ontsloten dat de correcte corona-omgangsvormen nog eens op een ludieke manier toelicht.

Daarnaast werkte de communicatiedienst een eigen coronacampagne uit: Balder blijft binnen. Tijdens deze campagne konden inwoners de activiteiten delen die ze in hun 'kot' ondernamen en zorgden lokale fotografen voor een specifieke fotoactie. Fotografen kregen bepaalde routes toegespeeld en fotografeerden tijdens hun dagelijkse wandel- of fietstochten mensen achter hun raam (met toestemming uiteraard). De communicatiedienst zorgde achteraf voor de publicatie van de globale reportage.

Ten slotte werkte de dienst mee aan overkoepelende initiatieven zoals de Berenwandeling of de Griezeltocht, de applausactie en de witte doeken-solidariteitsactie voor de zorgverleners. Op de gemeentelijke website werd het gecoördineerde aanbod gepubliceerd van handelaars met een online dienstverlening en recenter van horecazaken met een take-away aanbod.

De dienst vrije tijd ging aan de slag met de uitbouw en de opvolging van het online platform #Berlaarhelpt, waarbij vrijwilligers zich konden aanmelden voor hulp en logistieke steun aan zieke inwoners of mensen in quarantaine. Eén van de meest in het oog springende acties van #Berlaarhelpt waren de diverse belrondes die op touw werden gezet voor de 75-plussers en de weduwen/weduwnaars in de gemeente. Verschillende vrijwilligers en personeelsleden stelden zich hiervoor kandidaat. Daarnaast zette de sociale dienst in op een aparte belronde naar alle gebruikers van de thuisdiensten en naar de huurders van Zonnige Kempen, ouder dan 75 jaar. Een andere vorm van ondersteuning die langs #Berlaarhelpt werd gecoördineerd, was het zelf vervaardigen van mondneusmaskers. Hiervoor meldden zich 16 vrijwilligers aan. En ook de noodopvang in de scholen tijdens de eerste golf kreeg vanuit deze hoek ondersteuning door 6 bereidwillige Berlaarnaren.

Via #Berlaarhelpt werd het broodnodige luisterende oor geboden en werden een reeks hulp- en noodvragen gedetecteerd én opgevolgd. Dit online platform, dat

oorspronkelijk gratis ter beschikking werd gesteld, werd in de loop van oktober opnieuw geactiveerd in Berlaar met eigen middelen en wordt ook in het kader van de lokale contactopsporing actief gebruikt om steun- en hulpvragen meteen aan de juiste contactpersoon te koppelen.

5. Lokale interne maatregelen

5.1 Telethuiswerk in crisismodus

In maart hadden de federale maatregelen tot gevolg dat de gemeentelijke administratie van de ene dag op de andere geconfronteerd werd met telethuiswerk. De deuren van het gemeentehuis en het sociaal huis werden gesloten; alle vrije toegangsmomenten werden stopgezet. De dienstverlening was uitsluitend op afspraak in te boeken en bleef beperkt tot uiterst noodzakelijke producten.

Hoewel de gemeentelijke administratie de voorbije jaren stelselmatig heeft ingezet op automatisering en digitalisering, was de stap naar volledig telethuiswerk nog groot. Daarnaast zagen verschillende diensten hun reguliere werking gereduceerd en aangepast, waardoor een herschikking van takenpakketten zich opdrong. Over de afdelingen heen werden medewerkers met een verminderde werkbelasting geheroriënteerd naar diensten met een zwaar toegenomen workload. Zo werden bijvoorbeeld de begeleiders van de buitenschoolse kinderopvang, die in het begin van de covid-periode thuiszaten, volop ingeschakeld in de vrijwilligerswerking van #Berlaarhelpt.

Een eerste kaderbesluit omtrent telethuiswerk, wijzigende werkomstandigheden en de organisatorische implicaties daarvan zag het levenslicht op 3 april 2020:

Artikel 1

Technische dienst

De werknemers worden zoveel mogelijk aan het werk gehouden. Om onnodige contacten te vermijden en zo veilig mogelijk te kunnen werken, wordt toegelaten om zich rechtstreeks verplaatsen van thuis naar de werkplek en andersom, zonder langs het magazijn te passeren. Dit kan enkel gebeuren met voorafgaande toelating van het diensthoofd. Het diensthoofd zorgt voor een regularisatie in de registratie van de werktijden.

Elk voertuig mag maximaal 1 persoon bevatten.

Het diensthoofd en de coördinatoren volgen dagelijks op of alle taken in de nodige veilige omstandigheden kunnen worden uitgevoerd. Indien het wegens veiligheidsrisico's onmogelijk is om een volledige ploeg aan het werk te houden, kan het diensthoofd voorstellen om te ontubbelen. De ontubbelde arbeiders krijgen dan dienstvrijstelling toegekend. Het diensthoofd waakt erover dat dit een uitzondering blijft en dat de dienstvrijstellingen op een faire en gelijkvormige manier worden toegekend.

Artikel 2

Poetsdienst

Gezien de absolute noodzaak van een optimale hygiëne en extra desinfectie, blijft de poetsdienst operationeel.

Er wordt flexibiliteit verwacht in werkposten en start- en einduren van de werkdag, dit hangt van de locatie af. Het diensthoofd maakt hiervoor wekelijks een planning op die ook aan de gebouwverantwoordelijken gecommuniceerd wordt en dagelijks wordt bijgestuurd.

Naast de reguliere taken wordt er gestart met grote schoonmaak op alle locaties.

Artikel 3

Administratie

Telethuiswerk wordt tijdens deze periode aan 100% toegelaten (én zoveel mogelijk aangemoedigd) voor administratief personeel onder de volgende voorwaarden:

*Telethuiswerk wordt vooraf besproken met de leidinggevende(n):
wanneer/wie/welke taken/...*

Dat kan alleen voor collega's die thuis toegang (kunnen) hebben tot de server en wiens takenpakket het mogelijk maakt thuis te werken. Te bespreken met de leidinggevende.

De data van het telethuiswerk worden op voorhand via mail aan de personeelsdienst doorgegeven met het diensthoofd in CC.

De dagen van telethuiswerk worden in detail (dus met vermelding van de geschatte werktijd én vermelding van pauzes) aangeduid in de persoonlijke agenda met vermelding van een nummer waarop het personeelslid telefonisch te bereiken is.

De effectief gewerkte uren worden 'live' geregistreerd via de knop 'registreren' in de e-suite.

Er mag voor een dag met telethuiswerk maximaal 7.36 uur gewerkt worden, ook als die gecombineerd zou worden met een halve dag werken op een gemeentelijke locatie of met opname verlof/overuren. Voor wie een halve dag moet werken, is het maximum 3.48 uur.

Er wordt eenmalig een uitzondering voorzien op de afsluiting van het kwartaalsaldo: dat mag uitzonderlijk een minsaldo zijn. Het mag uiteraard ook op die dag aangevuld worden met verlof of overuren. Het maximaal over te dragen saldo (voltijds equivalent: 7.36 uur) blijft behouden.

Tijdens deze periode worden er geen nieuwe overuren opgebouwd.

Er wordt geen kostenvergoeding voorzien voor telethuiswerk, met uitzondering van beperkt gebruik van privételefoon of privé-gsm met de volgende afspraken:

De eigen gsm wordt enkel gebruikt als er absoluut géén optie is om een gsm van het werk te gebruiken.

Telefoneren via Teams heeft de voorkeur.

De eigen gsm mag enkel gebruikt worden voor telefoontjes die absoluut nodig zijn voor het werk. Op voorhand te overleggen met het diensthoofd.

De gsm-factuur moet binnengebracht worden – met de effectieve kosten in detail aangeduid – als bijlage bij het onkostenformulier (eerst voor te leggen aan het diensthoofd).

Wie toch op locatie komt werken, respecteert de regels van social distance en hygiëne.

Van de volgende administratieve diensten wordt een minimale fysieke aanwezigheid verwacht: burgerzaken, onthaal, sociale dienst, bibliotheek, werfopvolging (ruimte). De minimale bezetting wordt door het diensthoofd vastgesteld en er wordt een planning opgemaakt.

Artikel 4

Buitenschoolse kinderopvang en onderwijs

Het diensthoofd van de buitenschoolse kinderopvang en de directeur van de basisschool volgen dagelijks of wekelijks (naargelang de noden) op wat de opvangnoden zijn en plannen de begeleiders/onderwijzers in volgens een alternerend systeem naargelang de noden.

Begeleiders van de kinderopvang krijgen dienstvrijstelling voor de momenten waarop ze hierdoor thuis gezet worden, maar blijven wel oproepbaar.

De directeur van de basisschool zorgt voor het opmaken van de planning van de onderwijzers en behoudt het overzicht. Indien er van onderwijzers bepaalde taken verwacht worden, wordt dit eveneens door de directeur gecommuniceerd en gecoördineerd.

Artikel 5

Algemeen

Iedereen die in dienstvrijstelling gezet wordt, blijft direct oproepbaar tijdens de gewoonlijke werkuren. Hiertoe geeft iedereen een telefoonnummer door waarop hij steeds bereikbaar is. Wie niet bereikbaar is na tweemaal bellen binnen een tijdsbestek van 30 minuten, wordt onmiddellijk op een dag verlof gezet. Wie verlof of overuren opneemt of ziek is, kan niet opgeroepen worden.

Afspraken met betrekking tot de melding van ziekte blijven van toepassing. Ziekteattesten moeten nog steeds onmiddellijk binnenkomen (dat mag digitaal: foto, inscannen, ...) via mail aan personeel@berlaar.be.

Tijdens de werkzaamheden wordt er steeds rekening gehouden met de nodige hygiënemaatregelen en social distancing. Iedereen waarvoor dit van toepassing is, gebruikt een afzonderlijk voertuig of fiets.

Wijzigingen kunnen te allen tijde gebeuren, deze worden doorgegeven via berichten, telefonisch en/of via mail.

Wie niet akkoord gaat met deze afspraken, zet verlof of recuperatie overuren in.

Er worden geen uitzonderingen gemaakt voor opname overuren: die moeten nog steeds binnen de periode van 4 maanden opgenomen worden, op te volgen in de M-tellers. Dat geldt ook voor verlof vorig jaar: op te nemen voor 1 mei.

Tijdens deze periode wordt er flexibiliteit van de werknemers verwacht. We willen zoveel mogelijk mensen aan het werk houden. Er werd een lijst met (alternatieve) takenpakketten opgemaakt, waarop individuele werknemers, in samenspraak met het diensthoofd, ingezet kunnen worden. Van de werknemers wordt verwacht dat zij zich hier ook voor inzetten.

Aansluitend op voorgaande bepaling kunnen medewerkers – indien er niet voldoende interne taken zijn en voor zover dit juridisch en verzekeringstechnisch kan – ingezet worden voor alternatieve taken, ook voor externe diensten (bv. maar niet uitsluitend vrijwilligersplatform #Berlaarhelpt, het triagecentrum, het toekomstige schakelzorgcentrum, ...).

Artikel 6

De algemeen directeur gaat akkoord met de bovenstaande werking van de diensten van het lokaal bestuur gedurende de volledige covid19-periode.

Omdat de barre epidemiologische situatie langer duurde dan oorspronkelijk ingeschat, werd artikel 3 in de loop van de maand mei uitgebreid op het vlak van maximale dagprestaties en het presteren van overuren.

5.2 Exitstrategie

Parallel met de federale exitstrategie werkte Berlaar haar eigen heropstartplan uit. Dat plan omvatte 2 grote delen, namelijk het uitschrijven van een volledig telethuiswerkkader, inclusief de aanpassing van de rechtspositieregeling en het arbeidsreglement, en het logistieke draaiboek om alle werkplekken maximaal covidproof te maken om op een veilige wijze te kunnen terugkeren naar de werkvloer.

5.2.1 Telethuiswerk in reguliere modus

In de loop van de maand juni raakte volgend telethuiswerkkader goedgekeurd:

Omdat we er prat op gaan dat we een hedendaags bestuur zijn, willen we nieuwe vormen van werken aanmoedigen en structureel inbouwen. Telethuiswerk, dat door de meeste medewerkers als een absolute meerwaarde wordt beschouwd, wordt duurzaam mogelijk gemaakt voor de administratieve medewerkers. Hiertoe werden arbeidsreglement en rechtspositieregeling al aangepast.

Het uitgangspunt van telethuiswerk is vertrouwen. Organisatiebreed werden een aantal principes vastgelegd en gestroomlijnd om een gelijkwaardige behandeling van medewerkers mogelijk te maken.

Algemene afspraken

- *Telethuiswerk en locatiewerk zijn 2 evenwaardige werkmodi, waarin dezelfde rechten en plichten gelden. De diensthoofden/afdelingshoofden blijven verantwoordelijk voor de goede werking van hun dienst, waarbij de burger steeds centraal staat. In het kader daarvan zorgt een leidinggevende voor permanentie van de dienst (op locatie of thuis) en telefonische bereikbaarheid van alle medewerkers die in actieve modus zijn (op locatie en thuis). Er moet gestreefd worden naar permanentie en telefonische bereikbaarheid per dienst tijdens de uren van de telefonische bereikbaarheid van de telefooncentrale (gemeentehuis en sociaal huis). In de scholen, de buitenschoolse kinderopvang, de bibliotheek en het magazijn moeten permanentie en bereikbaarheid gegarandeerd zijn tijdens hun openingstijden/reguliere werkuren.*
- *Telethuiswerk wordt aangeboden als mogelijkheid, gebeurt steeds op vrijwillige basis en stoelt op wederzijds vertrouwen tussen de medewerker en de leidinggevende. Hierbij staat flexibiliteit steeds voorop in functie van de dienstnoodwendigheden. Telethuiswerk wordt nooit een verworven recht. In het kader van nieuwe ontwikkelingen of gewijzigde takenpakketten kan er steeds een einde aan het telethuiswerk worden gesteld. Dat is uiteraard ook het geval wanneer er misbruik wordt vastgesteld. Op dat ogenblik kan de algemeen directeur de toestemming tot telethuiswerk intrekken.*
- *Alle administratieve medewerkers van wie het takenpakket niet onlosmakelijk verbonden is met hun aanwezigheid op de werkvloer komen in aanmerking voor telethuiswerk. Bij voorkeur zijn de thuis te verrichten prestaties meetbaar of hebben ze een (controleerbare) finaliteit. Medewerkers worden geacht om zich tijdens de werkuren volledig te focussen op de uitvoering van hun taken. Dit geldt zowel voor locatie- als voor telethuiswerkers.*
- *Binnen een team wordt de impact van telethuiswerk jaarlijks opnieuw ingeschat, om de druk op de diverse schouders evenredig te verdelen. Dat gebeurt bij het begin van een werkjaar in het kader van de planningsgesprekken (jaarafspraken). Op basis daarvan kunnen de afspraken tot telethuiswerk binnen een team herzien worden. Telethuiswerk maakt integraal deel uit van de functionerings- en evaluatiecyclus en moet verplicht worden besproken/geëvalueerd.*
- *Er zijn 2 vormen van telethuiswerk: occasioneel of structureel. In het eerste geval krijgt een medewerker uitzonderlijk de toelating om een specifieke taak thuis uit te voeren/af te werken; in het tweede geval krijgt een medewerker de toelating om een maximaal aantal dagen per week thuis te werken. Structureel telethuiswerk moet steeds in volledige of halve dagen worden opgenomen. De tijdstippen worden bij het begin van een werkjaar vastgelegd op vaste dagen.*

- *Voor structureel thuiswerk gelden volgende maxima:*
  - *medewerkers met een voltijdse tewerkstelling: maximaal 2 dagen telethuiswerk per week*
  - *medewerkers met een prestatiebreuk tussen de 80% en de 100%: maximaal 1 dag telethuiswerk per week*
  - *medewerkers met een prestatiebreuk onder de 80%: maximaal 0,5 dag telethuiswerk per week*

- *Aanvragen tot telethuiswerk lopen via de leidinggevende na bespreking ervan in het jaarlijkse planningsgesprek en de personeelsdienst. De algemeen directeur beslist om de aanvraag in te willigen of niet. Indien telethuiswerk geweigerd wordt, wordt dit steeds gemotiveerd.*

- *Telethuiswerk geeft geen recht op bijkomende vergoedingen. De organisatie stelt het nodige werkmateriaal ter beschikking en verwacht van de medewerkers dat ze hiermee omspringen als een goede huisvader, zowel op locatie als thuis. Aan de telethuiswerkers worden volgende items aangeboden):*
  - *laptop*
  - *laptopstaander (indien gewenst)*
  - *kabel om een tweede scherm dat in eigen bezit is aan te sluiten (indien gewenst)*
  - *headset (indien gewenst)*
  - *gsm of sim-kaart (eventueel per dienst te bekijken)*

- *Medewerkers die telethuiswerken zijn verzekerd door de arbeidsongevallenverzekering voor zover ze normaal werkgedrag thuis vertonen. Een arbeidsongeval kan enkel in aanmerking worden genomen indien dit zich voordoet op de overeengekomen plaats van tewerkstelling.*

- *De telethuiswerker organiseert zijn werkpost volgens de richtlijnen over de ergonomie en de opstelling van de werkplek. De Interne Dienst voor Preventie en Bescherming op het Werk (IDPBW-Igemo) kan op het thuisadres tijdens de telethuiswerkdagen een onderzoek instellen van de werkpost. De telethuiswerker gaat akkoord met dergelijk bezoek tijdens de reguliere werkuren, na voorafgaande afspraak.*

- *Alle regels over informatieveiligheid moeten ook bij telethuiswerk gerespecteerd worden. Daarom mogen er thuis geen fysieke dossiers of documenten weggegooid worden.*

- *Bij structureel telethuiswerk ondertekent de medewerker een afsprakennota waarin de dagen en de plaats van het telethuiswerk vermeld staan, evenals de afspraken over verplichte bereikbaarheid.*

Afspraken over tikken

Zowel op locatie als thuis gelden dezelfde werktijden: van 7 uur tot 21 uur, met een maximum van 6 uur aan een stuk en een dagmaximum van 11 uur.

Telehuiswerkers registreren hun werktijden via hun laptop; locatiewerkers gebruiken hiervoor de tikklok. Alle pauzes moeten geregistreerd worden.

Een telehuiswerker moet zich zo organiseren dat hij tijdens zijn telehuiswerkdag in principe op het doorgegeven adres kan blijven. Indien hij privé-verplaatsingen moet maken, tikt hij uit en in via de webapplicatie.

Indien hij zich toch voor het werk buitenshuis moet begeven, zijn er twee mogelijkheden. Begeeft hij zich naar zijn gebruikelijke standplaats, dan tikt hij via de webapplicatie uit en op zijn standplaats via de tikklok opnieuw in. Deze verplaatsing geldt als een woon-werkverplaatsing. Begeeft hij zich naar een andere locatie, dan registreert hij zijn verplaatsing via de webapplicatie als een dienstreis.

Afspraken over outlook-agenda

Net zoals locatiewerk is ook telehuiswerk onlosmakelijk verbonden met het steeds actueel houden van de outlook-agenda.

(...)

Zowel locatie- als telehuiswerkers vullen hun outlook-agenda in van 7 uur tot 21 uur.

Moet een telehuiswerker op een structurele telehuiswerkdag een werkverplaatsing maken, dan duidt hij dit aan in zijn outlook-agenda én verwittigt hij de personeelsdienst.

Indien het invullen van de agenda niet correct gebeurt, kan de medewerker worden uitgesloten van het glijtijdsysteem en/of het telehuiswerken. Het is de taak van het rechtstreekse diensthoofd om dit op te volgen en tijdig in te grijpen.

Afspraken over flexibiliteit

Net zoals in het glijtijdsysteem wordt er van iedere medewerker flexibiliteit verwacht. Glijden noch telehuiswerken zijn een recht, maar een gunst. Indien noodzakelijk voor de goede werking kan er altijd gevraagd worden om aanwezig te zijn op de werkvloer. Invallen voor afwezige collega's, workshops, opleidingen en dergelijke zijn enkele voorbeelden waarbij flexibiliteit noodzakelijk is. Waar mogelijk worden overlegmomenten met telehuiswerkers op telehuiswerkdagen digitaal gehouden via Microsoft Teams.

Afspraken per afdeling/dienst

Per afdeling/dienst worden de telehuiswerkdagen bij het begin van een werkjaar in onderling overleg afgesproken, waarbij er rekening wordt gehouden met de bezetting van de kantoren om veilig te kunnen werken. Daarnaast moet er voldoende tijd en aandacht zijn voor het organiseren van gezamenlijke overlegmomenten, kennisoverdracht, back-up en opvolging van dossiers en

taken. De telethuiswerkdagen worden op een billijke manier verdeeld, zodat de werklust evenredig gespreid wordt over de verschillende medewerkers van een dienst/afdeling.

Op 6 juli werd bovenstaand kader ingevoerd en sloeg de administratie het pad in naar een meer reguliere werking. Door de heropflakking van het virus in Antwerpen en de bijkomende maatregelen van de gouverneur in augustus werd telethuiswerk opnieuw verplicht. Sindsdien is de epidemiologische situatie nooit meer op dergelijke mate onder controle geraakt om een hogere aanwezigheid op de werkvloer veilig te kunnen realiseren.

Vanaf oktober werd – in afwijking van wat hogerop werd gespecificeerd – een onkostenvergoeding ingevoerd voor telethuiswerkers voor een maandelijks bedrag van 20 euro internetkosten en 80 euro bureauvergoeding per VTE.

5.2.2. Logistiek draaiboek tot het covid-veilig maken van de werkplekken

Op 18 maart 2020 verscheen het ministerieel besluit met dringende maatregelen om de verspreiding van het coronavirus te beperken. Vanaf 4 mei ging de eerste versoepelingsfase in, gevolgd door verdere stappen op 11 mei, 18 mei en 8 juni. Voor bedrijven en organisaties werd een generieke gids uitgewerkt en gepubliceerd: referentiegids 'veilig aan het werk'. Berlaar baseerde zich op dat werk en op een fysieke rondgang met de preventieadviseur om een draaiboek te schrijven dat de veilige terugkeer naar de werkvloer mogelijk maakte.

Volgende generieke maatregelen werden vooropgesteld:

- Medewerkers moeten blijvend attent gemaakt worden op de hoest-, nies- en handhygiëne aan de hand van voldoende campagneposters.
- Liften moeten voorzien worden van een affiche met de boodschap dat ze niet gebruikt mogen worden of indien noodzakelijk slechts door 1 persoon.
- Er moet op alle locaties voldoende alcoholgel aanwezig zijn.
- Waar de veiligheidsafstand niet gegarandeerd kan worden, bijvoorbeeld de doorgang achter bureaus, moeten collega's elkaar rug aan rug passeren. Dat moet algemeen gecommuniceerd worden.
- Bureaus delen moet zoveel mogelijk vermeden worden. Indien dit niet anders kan, moet er tussen elke wissel een reinigingsbeurt gebeuren van alle high-touch oppervlakken: toetsenbord, muis, armleuningen stoel, deurklinken kantoor, oppervlakte werkblad bureau, ... De medewerkers zijn hier zelf verantwoordelijk voor. Er moet reinigingsmateriaal ter beschikking zijn en dit moet algemeen gecommuniceerd worden.
- Alle ventilatoren moeten verwijderd worden. Voor de bureaus waarin de hitte in de zomer hoog oploopt, wordt een airco-systeem voorzien.
- Frequent gebruikte binnendeuren blijven het best open (blokkering aanbrengen) om het aantal high-touch oppervlakten te verminderen.
- Er moeten per locatie poetsplannen opgesteld worden die alle high-touch oppervlakten in kaart brengen.

- Kapstokken moeten worden verwijderd of afgeplakt. Individuele kapstokken mogen. Indien jassen moeten worden weggehangen, gebeurt dat aan de leuning van de stoel.
- Zitplaatsen in vergaderzalen worden tot een minimum herleid om physical distance te garanderen. De overvloedige stoelen worden weggenomen. Op de deuren van de zalen worden plannetjes met de toegelaten opstelling voorzien.
- Iedereen brengt zijn eigen koffie/theetas, glas, drinkfles mee wanneer er op locatie wordt gewerkt. Dit eigen gerief wordt 's avonds ook weer mee naar huis genomen.
- Alle medewerkers krijgen een touchpen ter beschikking, waarmee ze de toetsen en screens van gezamenlijk gebruikte apparaten kunnen bedienen.
- Aan alle in- en uitgangen worden desinfecteerzuilen geplaatst. Die kunnen zowel door de medewerkers zelf als door de bezoekers worden gebruikt.
- Alle dienstverlening blijft louter op afspraak verder lopen. Er worden geen vrije inloophmomenten voorzien, omdat de veiligheidsafstand niet kan worden gegarandeerd. Dat moet gecommuniceerd worden.
- De bezoekers worden niet verplicht om een mondmasker te dragen, behalve in de bibliotheek, waar mensen vrij mogen rondlopen. Indien medewerkers zich veiliger voelen met een mondmasker, mogen ze dat uit eigen beweging dragen. In het gemeentehuis worden een aantal mobiele veiligheidsschermen voorzien om risicovollere afspraken op een veilige manier te kunnen organiseren.

Op 17 juli werd door het toenemend aantal besmettingen het dragen van een mondmasker indoor verplicht gemaakt voor medewerkers en bezoekers. Deze verplichting geldt in de onthaalruimten, in de gangen, in de keukens, in de plaatsen waar er passage is. Zodra medewerkers aan hun bureau zitten, op een coronaveilige plek in een vergaderzaal of spreekruimte of zich achter een plexischerm bevinden, mag het mondmasker afgezet worden. Hetzelfde geldt voor de bezoekers.

Daarnaast werden er specifieke maatregelen per locatie uitgewerkt en geïmplementeerd, zoals bijvoorbeeld een lunch- en vergaderruimte in open lucht in de tuin achter het gemeentehuis en op de parking van het sociaal huis, looprichtingen in de verschillende gemeentelijke gebouwen, plexischermen waar nodig, ...

5.3 Reorganisatie van de uitvoerende diensten

5.3.1 Reorganisatie technische dienst

Voor de technische dienst is het tijdens de coronacrisis een stuk moeilijker werken. Aan de juiste materialen geraken was – zeker in het begin van de crisis – geen evidentie. Daarnaast hebben de strikte veiligheidsmaatregelen gevolgen voor de dagelijkse manier van werken. De gewone routine is ver zoek. Zo mag er wegens physical distancing vaak maar 1 persoon plaatsnemen in de meeste

gemeentelijke voertuigen, waardoor er voor dezelfde klus meer auto's moeten worden ingezet. Aan de andere kant wordt de fiets meer aangesproken om op de werkplek te geraken, wat een gezondere optie is, maar meer tijd kost. Zoveel mogelijk alleen werken in open lucht is het streefdoel. Zodra er ook maar enige vorm van interactie is, worden de mondneusmaskers opgezet. In het gemeentelijk magazijn werden er 2 plekken gecreëerd om te lunchen, aangezien de refter slechts plaats kan bieden aan 6 arbeiders tegelijk.

Ook hier hebben Microsoft Teams en whatsapp hun intrede gemaakt.

Bij het begin van de coronacrisis werden de meeste werkzaamheden op basis van de federale richtlijnen on hold gezet. Enkel de levensnoodzakelijke en hoogdringende taken werden nog opgenomen, bijvoorbeeld het rondbrengen van warme maaltijden en het optreden bij gevaar op het grondgebied. De arbeiders die niet ingezet konden worden, kregen dienstvrijstelling toegekend met de afspraak dat ze steeds oproepbaar moesten blijven. In totaal gaat het om 146 dagen.

5.3.2 Reorganisatie poetsdienst

De poetsdienst heeft zich van in het begin van de crisis bijna doorlopend moeten aanpassen op het vlak van wissel in locaties, werken in een ander uurschema, voorrang geven aan andere prioriteiten en aanleren van de juiste handelingen met de juiste producten volgens de nieuwe veiligheidsvoorschriften. Ook hier stelde zich het probleem van vaste leveranciers die snel door hun normale voorraad heen zaten. De wekelijkse poetsplanningen vormen telkens gecompliceerde puzzels en moeten dikwijls tot zelfs tweemaal per dag aangepast worden wegens onverwachte issues.

Van 15 mei tot 30 juni schakelde de poetsdienst zelfs over naar werken in 3 shiften tussen 6 uur en 18 uur wegens de heropstart van het onderwijs en de dwingende hygiënemaatregelen die werden opgelegd. Indien de basisscholen opnieuw naar code rood zouden schakelen, moet dit systeem opnieuw geactiveerd worden.

Ook de poetsploeg heeft een eigen whatsapp-groep, waardoor bijvoorbeeld de bestellingen digitaal verlopen. Dat is een mooie keerzijde van de coronamedaille.

5.3.3 Reorganisatie buitenschoolse kinderopvang

De buitenschoolse kinderopvang is sinds de eerste maatregelen in maart afhankelijk van de draaiboeken van Kind&Gezin die soms wekelijks worden aangepast. Vaak komt de informatie erg laattijdig binnen, waardoor er snel en last-minute geschakeld moet worden. Van code geel naar code rood, van leeftijdsgroepen naar bubbels, van vaste locaties naar 6 tijdelijke locaties en weer terug, van een rotatierooster naar een vaste plek voor de begeleiders.

De corona-vakantiewerking is er voor beperkte aantallen in gescheiden leeftijdsbubbels met vriendelijke voorwaarden voor de ouders om gebruik te kunnen maken van de opvang. Alle maatregelen op een correcte én kindvriendelijke manier toepassen is geen sinecure, bijvoorbeeld het dragen van mondneusmaskers. Ook de hygiënevoorschriften in de buitenschoolse kinderopvang zijn erg strikt met dagelijkse reinigingen, aparte spelpakketten per dag, ontsmettingsdisplays voor ouders, circulatieplannen doorheen het gebouw.

Tijdens de paasvakantie werkte de BKO voor het eerst buiten de vaste locaties. De verplichte bubbels mochten toen de schoolgrenzen niet overschrijden. Per school werd er door de gemeentelijke kinderopvang aan noodopvang gedaan in de gebouwen van de scholen zelf. Hierbij werden vrijwilligers en monitoren ingeschakeld, omdat het eigen team van begeleiders niet volstond om al deze locaties te bemannen. Het aantal op te vangen kinderen bleef laag. De ouders volgden de maatregelen goed op, maar het was een huzarenstukje om iedereen op het juiste moment op de juiste plaats te krijgen.

Na de paasvakantie zijn de begeleiders in de scholen gebleven tot het einde van het schooljaar. Af en toe moesten er nog vrijwilligers worden ingeschakeld, afhankelijk van de noodopvang tijdens de schooluren voor de klassen die geen les konden volgen.

Tijdens de zomervakantie werd er gewerkt in bubbels van 50 personen per week. Die 50 personen omvatten ook de begeleiders van de kinderen, wat voor BKO neerkwam op 42 weekspecifieke kinderen. De opbrengst en opvanggrootte lagen hierdoor een pak lager. De samenwerking met het speelplein bleef behouden, maar in mindere mate dan normaal, omdat de BKO-begeleiders beschouwd werden als externen die buiten de andere bubbels moesten blijven.

Tijdens de verlengde herfstvakantie volgde de BKO-werking het schoolsysteem: 2 bubbels die van elkaar werden gescheiden op basis van leeftijd: kleuters en lagere schoolkinderen. De opvangruimte werd in 2 gedeeld en alle activiteiten werden per bubbel ingepland: spelen, eten, toilet. Van de buitenruimte werd afzonderlijk gebruik gemaakt.

Dat betekent concreet dat de buitenschoolse kinderopvang zich op 3 verschillende manieren heeft moeten organiseren gedurende de 3 voorbije vakantieperiodes!

Het BKO-team communiceert onderling digitaal via een whatsapp-groep.

Ook deze sector werd in het begin van de crisis volledig gesloten, waardoor de begeleiders dienstvrijstelling toegekend kregen. Zij bleven echter oproepbaar en werden ondersteunend bij andere diensten ingezet. In totaal werden in BKO 154,50 dagen dienstvrijstelling toegekend.

5.4. Digitaal vergaderen

In het kielzog van uitgebreid telethuiswerken werd reeds bij het begin van de coronacrisis het digitale platform MS Teams gelanceerd. Om iedereen zo snel mogelijk aan boord te krijgen, volgden alle betrokkenen een gezamenlijk webinar en werden er onmiddellijk daarna gerichte Teams samengesteld. Op deze manier wordt nog steeds het merendeel van de interne overlegmomenten georganiseerd. Ook met externen wordt deze weg vaak bewandeld.

Alle gemeentelijke organen schakelden eveneens over naar digitale meetings: gemeenteraad, raad voor maatschappelijk welzijn, college van burgemeester en schepenen, vast bureau, bijzonder comité sociale dienst tot zelfs gemeenteraadscommissies en adviesraden. Om dat te faciliteren werden uitgebreide draaiboeken samengesteld en kregen alle raadsleden individuele ondersteuning naar aanleiding van de eerste digitale raad. In 2020 zullen er in Berlaar geen fysieke raden meer plaatsvinden, omdat de veiligheidsafstand in de gemeentelijke infrastructuur niet gewaarborgd kan worden.

5.5 Werken op afspraak

Naast een versneld telethuiswerkkader introduceerde corona ook het volledige werken-op-afspraak in Berlaar. De vrije inloopmomenten werden volledig stopgezet. Inwoners kunnen afspraken maken via mail of via telefoon. Dat betekent in de praktijk een zware belasting van de telefooncentrale en van de onthaalmedewerkers, die de afspraken voor de volledige organisatie inboeken. Omdat ook softwarehuizen volop bezig zijn met het ontwikkelen en uitrollen van ondersteunende modules en Office 365 inmiddels zijn intrede in de organisatie heeft gemaakt, werd een pilootproject MS Bookings gestart, zodat online afspraken boeken mogelijk wordt. Intussen werd de eerste fase van het project positief geëvalueerd, zodat een uitrol naar de volledige administratie op het programma staat.

5.6. Personeelsacties

5.6.1 Interne communicatie

Hoewel telethuiswerken onmiskenbare voordelen biedt, waarvan een hogere concentratie en een doorgedreven focus zeker de meest in het oog springende zijn, is het niet eenvoudig om – ieder vanuit zijn eigen thuisbureau – de vinger aan de pols te houden. Om het 'alleen op een eiland'-syndroom een stuk het hoofd te bieden, zag een nieuwe interne nieuwsbrief het levenslicht. De bedoeling hiervan was in eerste instantie informeren, maar net zo goed sensibiliseren, motiveren en verbinden. Gedurende de eerste maanden verscheen de nieuwsbrief drie- tot viermaal per week (Corona 1 tot en met 50);

vanaf de zomerperiode verschijnt dit medium één- tot tweemaal per week (Feniks 1 tot en met – voorlopig - 27). De Corona- en Feniksbriefen werden en worden nog steeds geschreven en uitgestuurd door de algemeen directeur.

Naast dit kanaal en Microsoft Teams zijn er de afgelopen maanden diverse whatsapp-groepjes ontstaan die intussen hun vaste plek in de interne communicatiemix hebben veroverd.

5.6.2 Incentives

Specifiek voor alle medewerkers van het lokaal bestuur werden er 3 gerichte initiatieven op touw gezet om iedereen te danken voor de grote inzet en de flexibiliteit. In de loop van mei kregen alle medewerkers een bos bloemen met een bedankkaartje thuis bezorgd, eind augustus werd een lokale horecabon in de brievenbussen gestopt, samen met een motiverend briefje en in de loop van december krijgen alle collega's een duurzaam verwenpakket cadeau met een briefje van de sint. Voor de 3 personeelsacties werd zoveel mogelijk gebruik gemaakt van het aanbod van lokale leveranciers.

5.6.3 Corona-ouderschapsverlof

Naar aanleiding van de coronacrisis werd er een nieuwe vorm van ouderschapsverlof gecreëerd om ouders te ondersteunen bij het combineren van werk en opvang van de kinderen. Deze vorm van ouderschapsverlof is bijkomend, het wordt met andere woorden niet in rekening gebracht van het krediet van het gewone ouderschapsverlof. Het lokaal bestuur heeft alle aanvragen voor corona-ouderschapsverlof ingewilligd om de privé-werkbalans voor medewerkers met kinderen in evenwicht te houden. In totaal maakten 5 medewerkers hiervan gebruik.

6. Lokale externe maatregelen

6.1 Fiscale maatregelen

Berlaar is een groene gemeente met weinig industrie; er zijn 2 beperkte KMO-zones en voor de rest louter kleinhandel. Om de lokale economie alle kansen te geven, heeft de gemeente gekozen voor een bedrijfsvriendelijk fiscaal beleid.

Er zijn in Berlaar weinig specifieke bedrijfsbelastingen, zoals belastingen op aanplakborden, algemene bedrijfsbelasting, belasting op drijfkracht, promotaks, belasting op terrassen, belasting op benzinepompen, ... Enkel de belasting op reclamedrukwerk, de belasting op inname openbaar domein en de retributie op signalisatie zijn (ook) van toepassing op handelaars, middenstanders en bedrijven.

6.1.1 Belastingen

Er zijn 2 soorten belastingen: algemene belastingen en belastingen die geheven worden naar aanleiding van het zich voordoen van een belastbaar feit.

De algemene belastingen in Berlaar worden geheven op verkrotting, leegstand en afval. Daarnaast zijn er de aanvullende belastingen op personenbelasting en motorrijtuigen en de opcentiemen op de onroerende voorheffing.

De covid19-crisis geeft geen aanleiding tot aanpassing of opschorting van deze belastingen.

Belastingen die geheven worden naar aanleiding van het zich voordoen van een belastbaar feit zijn bijvoorbeeld belasting op reclamedrukwerk en belasting op inname van openbaar domein. Indien het belastbaar feit zich niet voordoet, is de belasting uiteraard niet verschuldigd en worden er geen aanslagbiljetten of facturen opgemaakt. Indien er reeds een aanslagbiljet of factuur werd opgemaakt en het belastbaar feit zich door covid19 niet voordoet, kan het document in kwestie geannuleerd worden. Indien er in dit geval reeds een betaling zou hebben plaatsgevonden, kan de financieel directeur beslissen om een terugbetaling uit te voeren.

In Berlaar was het niet nodig om dit toe te passen in 2020.

6.1.2 Retributies

Retributies moeten betaald worden bij het gebruik van de dienstverlening, naar aanleiding van een prestatie van de gemeente. Indien geen gebruik gemaakt wordt van de dienstverlening, moet de retributie ook niet betaald worden.

Bij niet-gebruik wegens covid19 werden voorafbetalingen terugbetaald. Dat was bijvoorbeeld het geval voor de markten in het tweede en het vierde kwartaal.

Daarnaast werd de retributie op kermissen en op markten opgeschort (standgeld), respectievelijk van 1 juni tot en met 31 december 2020 (geraamd bedrag: 7.800 euro) en van 1 juli tot en met 30 september 2020 (geraamd bedrag: 9.000 euro). De retributie op elektriciteitsverbruik bleef voor beide categorieën wel van toepassing.

De retributie op het verhuur van voertuigen met een bestuurder werd terugbetaald, omdat die dienst wegens covid19 niet kon doorgaan.

6.1.3 Uitstel van inning

Het opvragen van een belasting of retributie kan ook, zonder bijkomende besluiten, uitgesteld worden. De verschuldigde aanslagbiljetten moeten ten laatste 6 maanden na de uitvoerbaarverklaring van het kohier vertrekken. Ook de nog verschuldigde facturen zouden bij voorkeur voor het einde van het boekjaar verzonden moeten worden.

In Berlaar is de enige belasting die hiervoor in aanmerking komt de belasting op reclaimedrukwerk. De aanslagbiljetten worden per kwartaal verstuurd, wat mogelijk uitgesteld kan worden.

In 2020 heeft geen uitstel van inning plaatsgevonden.

6.1.4 Uitstel van betaling

Het is mogelijk om een schuldenaar op zijn vraag individueel uitstel van betaling van een aanslag of van een factuur te verlenen. De financieel directeur kan dit uitstel van betaling toestaan. Er kan ook een afbetalingsplan opgemaakt worden.

Voor de belasting op reclaimedrukwerk werd er in 2 dossiers uitstel van betaling goedgekeurd. Voor de contantbelasting op het afleveren van een omgevingsvergunning werd er in 1 dossier een afbetalingsplan opgesteld.

6.2 Relanceplannen

Een hechte samenwerking tussen financiële experts, dossierbeheerders en actieverantwoordelijken uit alle diensten en afdelingen resulteerde in Berlaar in 2 fijnmazige relanceplannen met als doel om een stevige steen bij te dragen tot de heropstart van het lokale leven.

6.2.1 Relanceplan verenigingen

Berlaar stelt 150.000 euro ter beschikking om de verliezen die verenigingen door covid19 lijden voor een deel te compenseren. Dat bedrag vertegenwoordigt grosso modo 50% van de geraamde schade.

Er zijn 3 vormen van subsidies voorzien.

Corona- ledensubsidie: 25.000 euro

Deze subsidie geeft de verenigingen een duwtje in de rug door op basis van het ledenaantal een toelage uit te keren. Deze ledensubsidie moet enkel verantwoord worden via een ledenlijst. De subsidie bedraagt maximaal 5 euro per lid, maar kan procentueel verminderd worden indien er meer aanvragen zijn. Hiervoor is 25.000 euro voorzien.

Corona-compensatiesubsidie: 75.000 euro

De tweede subsidie beoogt de verloren winst van verenigingen te compenseren. Elke vereniging doet een aanvraag, waarin de financiële details van elke voorziene kasactie die in de periode maart-augustus 2020 niet is kunnen doorgaan opgenomen zijn. Op basis van de aanvragen wordt per vereniging het percentage van de subsidie bepaald. Hiervoor is 75.000 euro voorzien.

Corona-projectsubsidie: 50.000 euro

Oorspronkelijk had deze derde subsidie als doel om de verenigingen zoveel mogelijk te ondersteunen bij de heropstart van het sociale leven in de gemeente. Het ging om een projectsubsidie die elke vereniging kon aanvragen. Het project hoefde niet vernieuwend te zijn, maar innovatieve voorstellen konden wel extra financieel beloond worden. Het eerste project zou per vereniging na het indienen ervan uitbetaald worden. Eventuele volgende projecten zouden op het einde van het werkjaar in aanmerking komen op voorwaarde dat het krediet toereikend bleek.

Door de stevige tweede coronagolf werden de verenigingen echter veel langer aan banden gelegd dan oorspronkelijk ingeschat. Daarom werd de corona-projectsubsidie omgezet naar een tweede schijf van corona-compensatiesubsidie in de gemeenteraad van november.

Alle erkende Berlaarse verenigingen of verenigingen die lid zijn van een Berlaarse adviesraad komen in aanmerking komen voor de 3 subsidies.

6.2.2 Relanceplan lokale economie

Berlaar stelt 150.000 euro ter beschikking om de lokale economie een nieuwe boost te geven.

Dat bedrag wordt als volgt besteed:

Terugbetaling van de onkosten die handelaars maakten om hun zaak op een coronaveilige manier te heropenen

Berlaarse handelaars en ondernemers mochten facturen inbrengen van half maart tot en met eind juni voor een maximumbedrag van 250 euro. 99 handelaars maakten gebruik van dit aanbod en kregen in totaal een vergoeding uitbetaald van 22.206,95 euro.

Winkelplezier-actie

Lokale shoppers konden in de maand augustus (soldenmaand) hun aankoopbedrag terugwinnen, wanneer ze kochten bij covid-geïmpacteerde Berlaarse handelaars. Ze deponeerden daartoe hun kassaticket – voorzien van hun persoonlijke gegevens – in 1 van de geluksboxen, die verspreid over het grondgebied opgesteld stonden. Telkens op woensdag werden de gelukkigen, onder een deskundig toeziend oog, uitgeloot tot een wekelijks bedrag van 1.000 euro met een maximum van 100 euro per kassaticket. Het aankoopbedrag werd terugbetaald in Berlaarbonnen.

Een overzicht:

Week 1:	12 winnaars	1005 euro
Week 2:	16 winnaars	1020 euro
Week 3:	20 winnaars	1035 euro
Week 4:	17 winnaars	1035 euro
Week 5:	17 winnaars	1020 euro
Totaal:	82 winnaars	5115 euro

Creatie horecabon

Naar aanleiding van de coronacrisis zag een aparte tijdelijke horecabon het levenslicht, die verzilverd kan worden bij 22 deelnemende horecazaken in Berlaar. Deze bon werd op 5 manieren gedistribueerd:

- * een bon ter waarde van 5 euro in elke Berlaarse brievenbus (te gebruiken vanaf een eigen bijdrage van minimaal 10 euro)
- * een bon ter waarde van 25 euro voor elke eerstelijnszorgverlener in Berlaar
- * een bon ter waarde van 25 euro voor elke coronavrijwilliger van #Berlaarhelpt
- * een bon ter waarde van 25 euro voor elke speelpleinmonitor
- * een bon ter waarde van 25 euro voor elke medewerker van het lokaal bestuur

Ondersteuning van het Weekend van de Klant

Tijdens het Weekend van de Klant in oktober werkte Berlaar samen met het project Street Heart. Dat is een participatief en interactief project dat lokale handelaars verbindt met de inwoners en lokale artiesten door middel van artistieke raamtekeningen. De etalages van 10 deelnemende zaken werden voorzien van een gepaste inkleding. Het gaf een heel apart cachet aan de winkelstraten. Daarnaast kon de ZOB (zelfstandige ondernemers Berlaar) beroep doen op een subsidie van maximaal 5.000 euro voor het uitwerken van een eigen project tijdens dit weekend. De ZOB zorgde voor een rode loper bij elke deelnemende handelaar, voor een promotiefilmpje en voor muzikale intermezzi op zaterdag in bepaalde winkels. Er werd een onkostennota ingestuurd van 1719,59 euro.

Ondersteuning eindejaarsactie

Oorspronkelijk was het de bedoeling om de winkelplezier-actie in december te hernemen met een extra feestelijk orgelpunt tijdens de nieuwjaarsreceptie voor de inwoners van Berlaar in januari onder de vorm van de live-trekking van de hoofdprijzen. De tweede coronagolf gooide echter roet in het eten, waardoor een heel aantal handelszaken opnieuw de deuren moesten sluiten en er een verbod op evenementen werd uitgevaardigd. Deze actie zal in het voorjaar van 2021 uitgewerkt worden.

Door het grillige verloop van de pandemie werden niet alle relancegelden voor lokale economie uitgeput in 2020. Bij de opmaak van het meerjarenplan werden de niet-bestede kredieten uitgeschreven in 2020 en opnieuw voorzien in 2021, zodat het integrale relancebudget ter beschikking blijft.

6.3 Materiële ondersteuning

6.3.1 Mondneusmaskers

Bij het begin van de coronacrisis waren er onvoldoende mondneusmaskers verkrijgbaar op de markt. Veel inwoners en eigen medewerkers grepen naar hun stikmachine om zelf mondneusmaskers te vervaardigen. Berlaar heeft meteen een locatie voorzien, waar deze maskers gedeponeerd konden worden, zodat een gerichte distributie naar ziekenhuizen, zorgberoepen en rusthuizen kon worden opgezet. Ook de begeleiders van Kinderland kregen al heel snel mondneusmaskers bezorgd.

Naast de zelfgemaakte mondneusmaskers produceerde een Berlaarse ondernemer faceshields die ter beschikking werden gesteld van de rusthuizen, de dokters en de leerkrachten.

Berlaar bestelde reeds in april 50.000 mondneusmaskers bij Think Pink (voorzien van het gemeentelijke logo). De levering ervan liet even op zich wachten, maar eind mei werden alle brievenbussen in de gemeente voorzien van het juiste aantal maskers, vergezeld van een informatieve flyer met tekst en uitleg over hoe zo'n masker behandeld moet worden. Begin augustus werd een tweede ronde gelopen, zodat alle inwoners over 2 kwalitatief hoogwaardige mondneusmaskers beschikken. De maskerverdeling gebeurde volledig door eigen medewerkers en vrijwilligers, die wandelduo's vormden en op basis van een zoneringsplan systematisch alle straten van de gemeente doorkruisten. Voor de jongste inwoners werden zelfs maskers-op-maat genaaid, die gratis konden worden besteld en afgehaald. Een hele reeks vrijwilligers ging aan de slag met stoffen die door de gemeente werden aangekocht en ter beschikking gesteld.

Ook de lokale handelaars kregen op eenvoudig verzoek mondneusmaskers voor hun eigen medewerkers geleverd.

Naast de eigen initiatieven van het bestuur en van de vrijwilligers zorgde de technische dienst voor de gerichte distributie van de federale mondneusmaskers aan de diverse (zorg)doelgroepen. Dat verliep in de praktijk in veel (niet-systematische) fases, omdat er slechts een beperkte voorraad maskers ter beschikking was en de toelevering dus druppelsgewijs gebeurde.

6.3.2 Elektronische hulpmiddelen

Tijdens de eerste coronagolf mochten rusthuisbewoners geen bezoek ontvangen van familie of vrienden. Om het contact van senioren met de buitenwereld toch enigszins te faciliteren, stelde Berlaar een aantal iPads ter beschikking van de rusthuizen. Bovendien diende het bestuur een aanvraag in bij het 'VirtualHugs-initiatief' om computermateriaal te verkrijgen. 2 stuks werden geleverd aan het WZC Kloosterhof en 5 stuks aan het WZC Sint-Augustinus.

Daarnaast lanceerde het Huis van het Kind een oproep naar laptops, headsets, schermen, computers, toetsenborden en computermuizen die in eerste instantie bestemd waren voor kinderen uit kwetsbare gezinnen. Tijdens de sluitingsperiode van de scholen verliep al het schoolwerk immers digitaal, waardoor deze

kinderen nog maar eens uit de boot dreigden te vallen. Er werden 7 schenkingen van Berlaarnaren ontvangen, maar dat bleek onvoldoende te zijn om aan de nood tegemoet te komen. Een interne oefening leverde nog 9 laptops op en het lokaal bestuur kocht 25 tablets aan om te ontlenen. Ook VormingPlus werd bereid gevonden om laptops tijdelijk ter beschikking te stellen. Op deze manier was het lokaal bestuur in staat om alle vragen naar elektronische hulpmiddelen te beantwoorden.

Het meeste materiaal werd uitgeleend aan gezinnen met kinderen in de lagere school. De leerlingen uit het middelbaar onderwijs konden meestal terecht in hun eigen school of konden via hun onderwijskoepel een vraag richten aan de actie 'Digital For Youth' van minister Ben Weyts.

Tegen de start van de zomervakantie werd het uitgeleende computermateriaal weer ingezameld. Door de tweede coronagolf en het afstandsonderwijs voor hoger en hoger secundair onderwijs kwam de vraag naar computermateriaal opnieuw ter sprake. De sociale dienst van het OCMW verzamelde deze vragen en kocht 27 laptops, 26 kaartlezers, 7 tablets en een desktopcomputer aan voor wie behoeftig was. Daarnaast werden er 2 vragen naar financiële tussenkomst voor de aankoop van een laptop via de middelbare school ingewilligd.

6.3.3 Diverse initiatieven

Het covid-veilig openhouden van de essentiële winkels tijdens de eerste golf betekende vaak een logistieke hersenbreker. Aan de warenhuizen stelde Berlaar onder meer nadars ter beschikking om de wachtrijen van klanten op een verantwoorde manier te kunnen organiseren.

Daarnaast werden talloze pakketten met hygiënisch materiaal samengesteld en uitgedeeld, onder meer aan handelaars, verenigingen en eigen medewerkers (in het kader van vergaderen op locaties waar de omgeving ontsmet moest worden). Het heikele punt rond het al dan niet openstellen van douches en kleedkamers in sportinfrastructuur loste Berlaar op door coronacoaches aan te stellen, die verantwoordelijk waren voor het onderhoud. Het poetsmateriaal en de hygiëneplannen werden hiertoe gratis ter beschikking gesteld.

6.4 Doelgroepen

6.4.1 Jeugd

Initiatieven

In de periode tussen maart en mei werkten de animatoren van het speelplein speciaal voor de kinderen die minder toegang hebben tot elektronische middelen en sociale media pretpakketten uit. Er werden 3 edities uitgebracht. De pakketten bestonden uit boekjes met activiteiten voor alle leeftijden en voor het hele gezin en diverse opdrachten: kleurplaten, knutselwerkjes, verhalen, gezelschapsspellen, recepten, uitdagingen, ... De reacties waren enthousiast. Op deze manier was er ook een link met de speelpleinzomer, waardoor er uitgekeken kon worden naar een andere tijd. De pakketten waren bedoeld voor alle speelpleinkinderen én kinderen uit kwetsbare gezinnen.

Tussen maart en juni voorzagen alle jeugdbewegingen in Berlaar tijdens de lockdown een online programma voor hun leden.

De week van de jeugd, die normaal gezien tijdens de paasvakantie georganiseerd wordt, kon niet doorgaan op de gebruikelijke manier. Er werd een alternatieve editie uitgewerkt met online opdrachten, gelinkt aan het oorspronkelijk geplande programma. De deelname hieraan bleef echter beperkt.

Wegens de beperkingen rond voeding raakte de dag van de jeugdbeweging op 23 oktober evenmin in zijn natuurlijke vorm georganiseerd. Alle jeugdbewegingen ontvingen gadgets en versnaperingen voor hun leden, die bedeed werden tijdens de wekelijkse werking volgens het jeugdwerkprotocol.

De sint kreeg in Berlaar een feestelijk versierd welkom via een oproep naar kunstwerkjes die in speciale sint-brievenbussen gedeponereerd konden worden. Ook foto's van mooi versierde huizen mochten worden ingediend. De deelnemende kinderen kregen een klein presentje onder de vorm van een snoeppakketje. Indien het nieuwjaarszingen verboden blijft, zal hiervoor eveneens een alternatief worden uitgewerkt in samenwerking met Kempens Karakter.

Impact

In maart moesten kinderen van de ene op de andere dag thuis blijven van school, waardoor hun dagbesteding en structuur volledig werden omgegooid. Sommige scholen werkten met online lessen, andere enkel met opdrachten. De stimulans voor kinderen om te werken aan schooltaken was voor iedereen verschillend. Ook de duur van de lockdown woog door. Zelfs de meest plichtsbewuste student werd uiteindelijk coronamoe, waarbij vooral het uitblijven van een beslissing over de examens belastend was. Die grote onwetendheid en het gebrek aan perspectief heeft er ferm ingehakt bij de jonge generatie. Kinderen en jongeren misten ook hun vrienden; vriendschappen onderhouden zonder fysiek contact is zeker geen sinecure. Kleine kinderen hebben hoegenaamd niets aan videobellen of telefoneren met elkaar. Zo regen de weken zich aaneen tot maanden.

De jeugdwerkzomer is voor velen heel welkom geweest. Aangestuurd door protocollen ontstonden er weer mogelijkheden; jongeren zagen elkaar opnieuw in de jeugdbeweging, konden samen leiding geven. Ook Berlaar kende een mooie corona-speelplein-zomer. 229 verschillende kinderen en jongeren speelden in 3 bubbels op 3 verschillende locaties, wat ongeveer de helft van het aantal van 'normale' zomers is. Opmerkelijk is wel dat er meer jonge kinderen ingeschreven werden dan in andere jaren.

6.4.2 Senioren

Initiatieven

Vrij snel na de uitbraak van het coronavirus werd het platform #Berlaarhelpt opgericht, waarlangs 60 inwoners zich kandidaat stelden als vrijwilliger. Zij werden onder meer ingezet om vragen van hulpbehoevenden te beantwoorden: boodschappen doen, hond uitlaten, eens een babbeltje slaan langs de telefoon of via een videogesprek, ... Omdat de maatregelen in eerste instantie als een schok kwamen en mensen, in tegenstelling tot de tweede golf, geen voorbereidingen konden treffen, werden verschillende belrondes op het touw gezet. In eerste instantie werden alle 80-plussers opgebeld en in een tweede fase ook de 75-plussers. Daarnaast kregen alle gebruikers van de thuisdiensten en de oudere huurders van Zonnige Kempen een telefoontje. Uit deze gesprekken bleek dat Berlaar een hecht sociaal netwerk heeft en dat velen hulp kregen van familie of burens. Uiteindelijk werden tijdens deze belrondes 22 noodvragen geïdentificeerd en uitgevoerd door vrijwilligers.

In het kader van de week van de senior organiseerde de dienst vrije tijd een nieuwe belronde voor 80-plussers.

Zoals eerder vermeld werden aan de woonzorgcentra in Berlaar iPads en computers geleverd om de contacten met het thuisfront te ondersteunen. Daarnaast werd er een actie uitgewerkt, waarbij kindertekeningen aan bewoners werden bezorgd en kregen zij een plantje tijdens het plantjesweekend ten voordele van Kom op tegen Kanker.

Impact

De Vlaamse Ouderenraad heeft, vooral met betrekking tot de woonzorgcentra, een aantal conclusies geformuleerd. De nadruk ligt daarbij op dialoog en participatie, maar eveneens op persoonlijke contacten die te allen tijde mogelijk moeten blijven. Bewoners moeten hun bewegingsvrijheid behouden en toegang krijgen tot psychosociale begeleiding. Een belangrijke rol is daarnaast weggelegd voor de mantelzorgers, die actief ondersteund moeten worden.

6.4.3 Leerlingen

Doorheen de verschillende fases van de pandemie heeft de gemeenteschool alle aanbevelingen gevolgd en de voorgeschreven maatregelen genomen, waarbij de draaiboeken van het ministerie en de risico-analyses van de preventiedienst de richtsnoeren vormden. De schoolomgevingen werden volledig aangepast: circulatieplannen, (overdekte) wasstraten, ontsmettingsmiddelen, afspraken rond brengen en oppikken van de leerlingen, aangepaste poetsschema's, ...

Het uitgangspunt in elke fase was om het contactonderwijs op school zo maximaal mogelijk in te vullen, binnen de perken van wat toegelaten werd. De klassen die aan het einde van het vorige schooljaar niet op locatie mochten komen, kregen afstandsonderwijs. In tegenstelling tot het begin van de crisis moest er na de paasvakantie ook nieuwe leerstof worden aangeboden via digitaal onderwijs. Dat betekende voor de leraren prioritaire doelen bepalen, nieuwe werkbundels samenstellen en weekplanningen via de digitale klasplatformen doorsturen aan de ouders.

Alle evenementen, zowel de winstgevende activiteiten als de activiteiten die als doel hebben de samenhang tussen de verschillende actoren op school te verbeteren, werden geannuleerd. Daardoor 'leeft' de school minder en bovendien weegt de afgelasting van alle leuke initiatieven (toneel, sint, winterwandeling, ...) op de leerlingen en het team.

Net zoals er zich golven voordoen in het aantal besmettingen, zijn er ook op school golven zichtbaar in de mate waarin ouders, kinderen en leraren de voorschriften opvolgen. Daarin is een positieve evolutie merkbaar, omdat de meesten intussen de ernst van de situatie inzien. Toch kruipt er nog veel tijd in motiveren en argumenteren.

Op het vlak van afwezigheden heeft de school al een paar keer te kampen gehad met leerlingen en leraren die in quarantaine moesten blijven in afwachting van testresultaten (die bijna steeds negatief bleken). Voorlopig is het steeds gelukt om de school draaiende te houden, waarbij er 1 keer een beroep werd gedaan op studenten van de lerarenopleiding om 2 klassen op te vangen.

Het grootste probleem vormt het aan boord krijgen van alle leraren in het digitale verhaal. Er werd geïnvesteerd in materiaal, er werden nascholingen georganiseerd en handleidingen geschreven, maar veel leraren blijven huiverachtig tegenover digitale klasbesprekingen en oudercontacten. De conclusie is dan ook dat het basisonderwijs niet voorbereid was op zo'n plotse omschakeling, hoewel het inzicht groeit dat er heel wat opportuniteiten opduiken. Hier is dus nog veel nazorg nodig.

Een ander pijnpunt is het heel uiteenlopende verwachtingspatroon van de ouders rond de invulling van afstandsonderwijs. Binnen dezelfde klas prijst soms 1 van de ouders de aanpak van de school en de leerkracht, terwijl andere ouders kritiek spuien op de hoeveelheid aangeboden leerstof. Tegen het einde van vorig schooljaar liepen de spanningen daardoor hoog op. Het team in de gemeenteschool is over het algemeen dan ook blij dat het basisonderwijs volledig mocht heropenen in contactmodus.

6.4.4 Lezers

De bibliotheek moest haar deuren sluiten vanaf 13 maart 2020 en startte onmiddellijk met het bedenken van alternatieven. Dat mondde op 30 maart uit in de lancering van ontleenpakketten (boeken, dvd's, strips, tijdschriften), die lezers konden reserveren en covid-veilig afhalen. De teruggebrachte materialen gingen 72 uur in quarantaine en werden ontsmet.

Op 17 juni mocht de bibliotheek heropenen, maar met een aangepaste werkwijze en veel voorzorgsmaatregelen. Net zoals op dat ogenblik in de winkels, mochten bezoekers niet 'funshoppen'. Een bibliotheekbezoek gebeurde op afspraak, mocht maximaal een kwartier duren en moest met behulp van een winkelmandje, waarin alle aangeraakte materialen werden verzameld. De niet-ontleende items gingen in quarantaine en werden ontsmet. Daarnaast werden er wachtzones afgebakend, enkelrichtingsplannen uitgetekend, plexischermen geplaatst en gold er een mondneusmaskerverplichting. Alle zithoeken werden afgesloten, computers en koffieapparaten afgedekt. Het reserveren en afhalen van ontleenpakketten bleef eveneens mogelijk en werd georganiseerd langs een aparte ingang.

Op 17 september raakte de dienstverlening van de bib uitgebreid met een e-boekendienst. Door de felheid van de tweede golf werd de bib op 29 oktober opnieuw gesloten voor bezoekers. De ontleenpakketten op afspraak blijven nog steeds ter beschikking. Het ontleenaanbod werd op dat ogenblik aangevuld met een speltheek.

In de periode van maart tot begin juni werden er 624 ontleenpakketten geregistreerd; van juni tot en met eind september waren er dat 336. Na de tweede sluiting van de bib, in de periode van eind oktober tot en met half november werden er 226 pakketten gereserveerd.

Wanneer de algemene cijfers van 2019 en 2020 naast elkaar worden gezet, is een daling merkbaar van 11.290 ontleende materialen.

6.4.5 Kwetsbare doelgroepen

Werkmethode

De manier van contact leggen met en door cliënten is drastisch veranderd sinds de uitbraak van de pandemie. De maatschappelijk werkers gebruiken indien mogelijk de telefoon of een digitaal kanaal. Maar de digitale kloof is een realiteit. Niet alleen ontbreekt vaak het nodige materiaal, ook de toepassing in de praktijk vormt voor velen geen evidente opdracht. Minder face-to-face contact met cliënten genereert aanzienlijk meer telefoontjes en mails. De telefoongesprekken zijn bijgevolg langer en mensen stellen veel uiteenlopende vragen, omdat ze niet overal terecht kunnen (bv. vakbond of mutualiteit). In reeds actieve dossiers ligt de graad van vraagstelling onbetwistbaar hoger.

Voedselhulp

De invloed van het covid19-virus op de dienst- en hulpverlening van de sociale dienst was half maart meteen goed te merken. De kwetsbaarste doelgroep werd immers het hardst getroffen. De bevolking ging aan het hamsteren, waarbij de goedkoopste producten in bulk werden aangekocht. Lege rekken kwamen voordien zelden voor, maar dit werd al snel een gekend beeld in de winkels. Er was op sommige plaatsen een tekort aan basisproducten, zoals wc-papier, melk, bloem en pampers. OCMW-cliënten leven van een beperkt budget en waren niet in de mogelijkheid om in grote hoeveelheden voedingswaren en andere levensmiddelen aan te kopen. Dat zorgde voor angstgevoelens bij velen. De maatschappelijk werkers hadden dan ook hun handen vol om deze mensen gerust te stellen.

Ook de sociale restaurants moesten hun deuren sluiten, waardoor men geen gebruik meer kon maken van een gezonde warme maaltijd tegen een sociaal tarief. Een hele aanpassing, zeker voor zij die er alleen voor stonden. Hierdoor en door toegenomen aanvragen van patiënten in quarantaine werd een lichte stijging opgetekend qua gebruikers van de dienst warme maaltijden (ongeveer 10%). Aangepaste maatregelen, zoals wegwerpmateriaal en afleveren van de maaltijd aan de deur (niet tot binnen) werden genomen.

Vanuit de federale overheid ontvingen de OCMW's bijkomende middelen inzake voedselhulp. Een eerste toelage werd doorgestort aan de vzw Welzijnsschakels, zodat zij extra voedsel- en levensmiddelen konden aankopen voor het doorverwezen OCMW-cliënteel. Omdat dit niet voldoende bleek, werd nog een extra toelage van 7.500 euro voorzien.

Met de tweede federale toelage werden voedselbonnen aangeschaft om toe te bedelen aan wie er nood aan had. Met deze bonnen konden cliënten louter voedsel aankopen in bepaalde winkels. Deze toelage bedroeg tweemaal 1.026 euro, waarmee 51 voedselbonnen werden uitgedeeld.

Na de eerste lockdown kreeg de vzw 't Vlammeke een kleine financiële ondersteuning om opnieuw voeding in te kopen. Deze vzw zag zich immers verplicht om alle voeding weg te geven naar aanleiding van de sluiting in maart. Het ging om een bedrag van 130,75 euro.

Schulden

Heel wat mensen lijden financieel onder deze crisis. De cliënten benadrukken regelmatig dat een winkelkar zwaarder doorweegt in hun portemonnee dan vroeger. De toegenomen prijzen zijn voelbaar. Meer en meer mensen hebben te maken met een bestedingsproblematiek en de vraag naar voorschotten op uitkeringen neemt toe. Een toenemend aantal mensen beschikken over onvoldoende middelen om soms korte periodes te overbruggen. De budgetten van de federale en de Vlaamse overheid om uitkeringen op te trekken en om specifieke kansengroepen een eenmalige ondersteuning te bieden, waren dus geen overbodige luxe. Het aantal dossiers schuldbemiddeling blijft redelijk status quo, maar de eenmalige vragen omtrent budgettering en afbetaalplannen nemen duidelijk toe.

(Equivalent) leefloongerechtigden

In maart en juni was er telkens een lichte stijging van het aantal leefloonaanvragen merkbaar. Tijdens de andere maanden deed zich deze tendens niet voor. Bij de aanvragen is het niet steeds duidelijk of het gaat om een leefloon of om een vraag naar voorschotten op een ander vervangingsinkomen. De achterstand bij de vakbonden en de hulpkas met betrekking tot de toekenning en de uitbetaling van (tijdelijke) werkloosheidsvergoedingen zorgt voor extra administratieve last bij de OCMW's. Ook blijken deze instanties zeer moeilijk bereikbaar voor de OCMW-medewerkers en voor de cliënten.

Andere vragen omtrent maatschappelijke hulp- en dienstverlening

De coronacrisis veroorzaakt niet enkel een daling van de koopkracht door de stijging van de voedselprijzen, maar heeft ook een impact op het mentale welzijn. De covid19-toelage, die de OCMW's door de federale overheid toegekend kregen, maakt het mogelijk om materiële, sociale, geneeskundige, sociaal-geneeskundige en/of psychologische dienstverlening te voorzien voor bepaalde doelgroepen.

Berlaar ontving een bedrag van 39.310 euro dat tot en met 31 december 2021 ingezet kan worden. Tot nog toe werd deze toelage 10 keer gebruikt om hulpbehoevenden te ondersteunen bij de betaling van de huur, 2 maal voor de betaling van een energiefactuur, 4 maal om vaste uitgaven te bekostigen, 3 maal voor nieuwe kledij, 2 maal voor een tussenkomst voor een elektrische fiets en 1 keer om een huishoudtoestel aan te kopen.

Daarnaast zijn er de vaste toelages binnen het Energiefonds en Participatie en Sociale Activering die tegen het einde van het jaar verdeeld worden.

Vlaamse middelen

Ook vanuit de Vlaamse overheid werden er middelen ter beschikking gesteld om de coronacrisis voor de kwetsbaarste mensen draaglijker te maken en om de financieel minder sterke gezinnen te ondersteunen, zodat ze uit de armoede blijven.

Het Huis van het Kind ontving een extra toelage van 938,03 euro, die werd toegekend in het kader van het actieplan 'maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren in tijden van corona' met als doel kinderen in kwetsbare situaties te voorzien van noodzakelijk vrijetijdsmateriaal. Bij de start van de zomervakantie werden zomerpakketten verdeeld door medewerkers van K&G en de sociale dienst van het OCMW. 72 kwetsbare kinderen en jongeren tussen 0 en 18 jaar ontvingen een boek op maat (volgens leeftijd en geslacht) en een gezelschapsspel of knutselmateriaal met heel wat positieve reacties als resultaat.

Daarnaast namen in 2020 12 kinderen van OCMW-clienten gedurende 195 dagen gratis deel aan het speelplein. Ter vergelijking: in 2019 waren dat 7 kinderen gedurende 65 dagen. De kostprijs werd gedragen via een budget dat de federale overheid aan het OCMW ter beschikking stelt.

Specifiek in het kader van armoedebestrijding naar aanleiding van de covid19-pandemie werd 16.927,11 euro toegekend aan Berlaar. Een deel daarvan wordt ingezet voor de opstart van een nauw samenwerkingsverband met het Family Justice Center ter bestrijding van intrafamiliaal geweld, waarbij een casusregisseur intensief aan de slag gaat in de politiezone Berlaar-Nijlen. Het overige deel wordt in 2021 gebruikt om mee tegemoet te komen aan individuele steunaanvragen.

De subsidie aan lokale besturen voor het consumptiebudget voor kwetsbare huishoudens bedroeg 17.867,51 euro en wordt vanaf december 2020 tot en met eind augustus 2021 verdeeld. Hiertoe werd een reglement uitgewerkt met een afbakening van kansengroepen die, naargelang tot welke categorie ze behoren, 175 of 250 euro ontvangen in de vorm van Berlaarbonnen. Met die financiële aanmoediging wil de Vlaamse overheid enerzijds de koopkracht van gezinnen verhogen die wegens de coronacrisis ernstig inkomensverlies leden en anderzijds de lokale economie via plaatselijke aankopen versterken.

Toekomstperspectief

Een volledig nieuwe taak waarmee maatschappelijk werkers geconfronteerd worden, is het toelichten van de richtlijnen van de nationale veiligheidsraad en het overlegcomité. Zeker wanneer het gaat om anderstalige cliënten vormt dat een niet te onderschatten bijkomende werkdruk. Daarnaast zijn er de talloze administratieve vragen, zoals de ondersteuning bij een aanvraag rond werkloosheid en de toenemende sociale en financiële onderzoeken.

Vragen naar (aanvullende) financiële hulp en naar psychologische ondersteuning zitten al enkele maanden in stijgende lijn en deze tendens zal ongetwijfeld verder aanhouden. Ook intrafamiliaal geweld en de woonproblematiek (uithuiszettingen in coronatijd en beperkt huurwoningaanbod) moeten meer aandacht krijgen, zodat ook deze hulpvragen tijdig beantwoord geraken en er niemand op straat belandt.

Extra middelen om de kerntaken van het OCMW efficiënt te blijven uitvoeren, zijn nodig. Niet alleen is er de acute nood van de kwetsbare doelgroepen die zwaar getroffen zijn door de crisis, het langetermijneffect is nog zorgwekkender en bovendien amper in te schatten op dit ogenblik. De flankerende federale maatregelen zorgen nu nog voor een vorm van uitsteleffect, maar indien de crisis nog veel langer aanhoudt, zijn er zware klappen op komst. In Berlaar werd daarom beslist om tijdelijk een bijkomend profiel maatschappelijk werker aan te trekken.

6.5 Evenementen en markten

6.5.1 Evenementen

Omtrent het organiseren van evenementen werden op diverse momenten en door verschillende niveaus meerdere beslissingen genomen.

10 maart 2020: federaal verbod op evenementen met meer dan 1.000 bezoekers tot eind maart

11 maart 2020: Berlaar verbiedt alle evenementen tot eind maart

19 maart 2020: Berlaar verbiedt alle evenementen tot half mei

26 maart 2020: Berlaar verbiedt alle evenementen tot eind mei

2 april 2020: Berlaar annuleert haar eigen evenementen tot eind juni

16 april 2020: federaal verbod op massa-evenementen tot eind augustus

Als onderdeel van de exitstrategie werden evenementen vanaf 1 juli 2020 opnieuw toegelaten onder strikte voorwaarden. Zo gold er een capaciteitslimiet van 200 personen indoor en 400 personen outdoor. Er werd een online toepassing (Covid Event Risk Model) beschikbaar gesteld die het lokaal bestuur als referentie moest gebruiken bij het verlenen van vergunningen voor evenementen.

Om de verdere verspreiding van het virus te beperken moest elk evenement een vaste set van regels volgen, afhankelijk van het aantal deelnemers en van de locatie van het evenement – al dan niet op de openbare weg. Tussen 1 uur 's nachts en 6 uur 's morgens mochten er geen evenementen plaatsvinden.

Voor de evenementen die op regelmatige basis georganiseerd worden in permanente infrastructuren als theaters, bioscopen, stadions en congressalen werden protocollen vastgelegd.

Onder de noemer 'alles wat niet verboden is, is toegelaten' mochten horecazaken vanaf 1 augustus 2020 extra activiteiten organiseren op voorwaarde dat die in overeenstemming bleven met de heersende coronaregels en het horecaprotocol. In Berlaar werden optredens in horecazaken echter verboden bij burgemeestersbesluit vanaf 9 juli 2020 vanuit de vrees dat een toegenomen geluidsniveau aanleiding zouden geven tot een hoger risico op druppelinfectie.

Op 28 juli 2020 verbood Berlaar alle evenementen tot en met september kermis.

De heropflakking van het virus in de provincie Antwerpen in de maand augustus legde het evenementenleven opnieuw aan banden. Tegen het einde van de maand kon de provincie opnieuw aansluiten bij de federale situatie. In de loop van oktober werd de catering op evenementen en activiteiten stevig beperkt door de verplichting een professionele cateraar in te schakelen.

Op 13 oktober besliste Berlaar om alle evenementen verplicht te onderwerpen aan de CERM-screening en werkte de bevoegde dienst een checklist uit om de ja/nee-vragen uit dit model te verduidelijken. Een paar dagen later, namelijk op 19 oktober, werd alle horeca op evenementen verboden en op 30 oktober werden alle evenementen opnieuw opgeschort.

Op 9 november 2020 vaardigde de provincie Antwerpen een verbod uit op evenementen op haar grondgebied tot en met 31 januari 2021.

Om helderheid te creëren in het kluwen van al deze beslissingen en richtlijnen heeft de gemeente stelselmatig actief gecommuniceerd over de stand van zaken, zowel via brieven en mails aan de verenigingen als ruimer aan de bevolking via de website. Handige tools zoals sjablonen, flows, richtsnoeren en checklists werden uitgewerkt om de aanvragen eenvoudiger te maken en te stroomlijnen. In de schoot van de intergemeentelijke veiligheidscel Berlaar-Nijlen werd een wekelijks evenementenoverleg geïnstalleerd om alle neuzen in dezelfde richting te houden.

6.5.2 Markten

Op woensdag 18 maart om 12 uur werden de coronavoorschriften voor openbare markten van kracht. Aangezien de Berlaarse wekelijkse markt net op woensdag plaatsvindt, ging die dag de voorlopig laatste editie nog door, waarbij de opruim van de kramen vroeger werd ingezet, aangezien er vanaf 's middags niets meer verkocht mocht worden.

In de periode van 25 maart tot en met 20 mei vonden er geen markten plaats in Berlaar. Losse marktkramers mochten niet opstellen tot en met 1 juli.

Tegen woensdag 27 mei werd een voorzichtige heropstart voorbereid met een andere opstelling dan normaal met slechts kramen aan 1 kant van de weg. Voor de marktkramers betekende dat een opstelling om de 14 dagen, waarbij ze telkens hun eigen standplaats konden behouden. Voor de week dat ze niet konden opstellen, zorgde de dienst lokale economie voor attesten die recht gaven op de corona-hinderpremie. Ook de losse marktkramers die gewoonlijk in Berlaar opstellen, kregen dergelijke attesten toegestuurd. Gedurende 4 weken werd deze opstelling behouden. Telkens werd een circulatieplan uitgewerkt met enkelrichting en afsluitingen met nadars en linten. Aan elke in- en uitgang stonden zuilen met alcoholgel en een medewerker die door middel van een aangekochte app (kostprijs: 726 euro voor 6 weken) alle bezoekers van de markt telde. Die laatste fungeerde eveneens als info- en aanspreekpunt voor de marktbezoekers (looprichting, verplichte ontsmetting, ...).

Op woensdag 24 juni waren alle marktkramers weer welkom, maar in een aangepaste opstelling. Alle kramen werden achter elkaar geplaatst, waardoor de markt veel langer werd en waardoor er extra elektriciteit moest worden voorzien. De kost hiervoor was 895,76 euro voor 1 week. Weerom moest een aangepast circulatieplan opgemaakt worden. Daarnaast werden de nieuwe standplaatsen duidelijk gemarkeerd, zodat er geen misverstanden konden ontstaan. Nadars met linten zorgden voor enkelrichting, maar het tellen van bezoekers bleek een

onmogelijke klus. Er werd visueel gecontroleerd of het marktbezoek binnen de perken en veilig bleef.

Op woensdag 1 juli konden alle marktkramers opnieuw hun eigen standplaats innemen met kramen aan beide kanten van de straat. In het midden tussen de overstaande kramen werden nadars met linten geplaatst om de enkelrichting te kunnen behouden. Aan de in- en uitgangen werden nog steeds zuilen met alcoholgel voorzien.

Vanaf 30 september worden er geen nadars meer geplaatst op de markt en is er ook geen circulatieplan meer. Bezoekers kunnen zelf kiezen in welke richting ze wandelen.

Sinds de tweede lockdown mogen er louter essentiële producten verkocht worden op de markt. Dat betekent in de praktijk een reductie in het aantal kramen, die alle hun eigen standplaats behouden hebben. De tussenruimte is dus groter, waardoor er meer plaats is voor wachtende klanten die onderling meer afstand kunnen houden.

De mondneusmaskerverplichting die er oorspronkelijk alleen was voor de marktkramers werd uitgebreid tot de marktbezoekers. Zij mogen in deze fase maximaal 30 minuten op de markt blijven (runshoppen) in een beperkt gezelschap. Het blijkt in de praktijk echter onmogelijk om hierop een gerichte controle uit te voeren, waardoor het bestuur op dit vlak de kaart van de sensibilisering trekt.

7. Eerstelijnszone Pallieterland

7.1 Covid19-team en contactopsporing

Eerstelijnszones werden opgericht met het doel om een kwalitatieve eerstelijnszorg te bieden met een maximale afstemming van het werk van lokale overheden, zorg- en hulpverleners. Elke eerstelijnszone vormt een geografisch afgebakend gebied van 1 of meerdere gemeenten en wordt aangestuurd door een zorgraad. Berlaar behoort samen met Duffel, Lier, Nijlen en Ranst tot de eerstelijnszone Pallieterland.

Op 26 juni 2020 keurde de Vlaamse regering een actieplan goed om de heropflakkingen van het coronavirus in te dijken. Hierin kregen de zorgraden een belangrijke rol toebedeeld, meer bepaald op het vlak van contactopsporing en ondersteuning van de positieve wissers en hun entourage. Aan de andere kant waren een aantal lokale besturen in dezelfde periode vragende partij om efficiënter in te zetten op lokale contact- en bronopsporing en om korter op de bal te kunnen spelen door het nemen van specifieke plaatselijke maatregelen indien dat nodig zou blijken.

Een en ander resulteerde in een draaiboek vanuit het agentschap zorg en gezondheid, waarin de installatie van een regionaal covid19-team 1 van de centrale maatregelen vormde. In de eerstelijnszone Pallieterland vergaderde dat team voor de eerste maal op 25 juli. Onder impuls ervan gingen de lokale besturen uit de zone aan de slag met lokale contactopsporing. Waar dat aanvankelijk vrij pragmatisch verliep, bleek al snel dat er op informatieveiligheidsvlak en op het gebied van het bewaren van het medisch geheim de nodige garanties moesten worden ingebouwd. De contouren en grenzen werden grondig afgetast met als resultaat een ondertekend geheimhoudingsdocument per contacttracering, een verwerkingsovereenkomst tussen de eerstelijnszone en het agentschap zorg en gezondheid en een samenwerkingsovereenkomst tussen de lokale besturen en de eerstelijnszone.

Elke aangesloten gemeente beschikt over een eigen team van lokale contactopspoorders. In Berlaar gaat het om 10 medewerkers van het lokaal bestuur, die deze taak vrijwillig bovenop hun gewone dagbesteding uitoefenen. Tot het einde van het jaar werd er alvast een permanentierooster uitgewerkt, inclusief weekends en feestdagen. Dagelijks zijn er minimaal 3 medewerkers stand-by.

De lokale contacttracers nemen telefonisch contact op met de positieve wissers die de eerstelijnszone doorgeeft. Dat verloopt op basis van een vast bevragingsscenario, waarin de nadruk vooral ligt op bronopsporing, op 'collectiviteiten', op nagaan of de quarantaineregels duidelijk zijn en nageleefd worden en op het aanbieden van steun- en hulpverlening. In Berlaar is dat laatste meteen gekoppeld aan het #Berlaarhelpt-platform, zodat patiënten snel uit de nood kunnen worden geholpen. Voor hulpvragen wordt de sociale dienst

meteen ingeschakeld. Op deze manier is het mogelijk om dadelijk te reageren wanneer er clusters van besmettingen gedetecteerd worden.

Naast deze individuele manier van contactopsporing werd er ook een centraal mailadres gecreëerd, waar verenigingen, organisaties, bedrijven, scholen, woonzorgcentra, ... besmettingen en uitbraken kunnen melden: corona@berlaar.be.

7.2 Schakelzorgcentrum

Tijdens de eerste weken van de pandemie werd er gevreesd dat de ziekenhuiscapaciteit voor het opvangen van coronapatiënten in de loop van april volledig overbelast zou geraken. Daarom werden er al snel voorbereidingen getroffen voor het oprichten van schakelzorgcentra of zorghotels. Deze centra konden covid19-patiënten tijdelijk opvangen na ontslag uit het ziekenhuis of na onderzoek in een triagecentrum, in afwachting van hun terugkeer naar huis.

Oorspronkelijk werd er gedacht aan 1 schakelzorgcentrum per eerstelijnszone, dat operationeel zou worden wanneer de ziekenhuizen in de regio verzadigd dreigden te geraken. Deze piste werd echter verlaten voor 1 schakelzorgcentrum per 2 à 3 eerstelijnszones. De coördinatie van de volledige operatie werd toevertrouwd aan de gouverneur, die voor de provincie Antwerpen 8 locaties bepaalde. Eerstelijnszone Pallieterland werd gevraagd om samen te werken met regio Rupelaar en regio Zora aan de uitbouw van het schakelzorgcentrum Bed Muzet in Lier. De stad fungeerde meteen ook als trekker van het project en riep alle aangesloten lokale besturen op om medewerkers ter beschikking te stellen.

Vanuit Berlaar werd de interimmanager afdeling Ruimte ingezet in de werkgroep facility en stelden medewerkers van de poetsdienst zich kandidaat voor onderhoudstaken in Bed Muzet.

Vanuit Vlaanderen kregen de schakelzorgcentra nog de bijkomende opdracht om zorginstellingen die een thuisvervangend milieu aanbieden voor hun bewoners en cliënten te ondersteunen. Via enquêtelisten moesten vraag en aanbod op elkaar afgestemd worden met als doel om zo lokaal mogelijk een oplossing aan te bieden.

Uiteindelijk was Bed Muzet helemaal klaar om patiënten op te vangen, maar de nood in de regio is nooit zo hoog geweest dat het schakelzorgcentrum opengesteld moest worden.

7.3 Triagecentrum

In de eerste coronagolf werden triagecentra opgezet om de druk op de spoeddiensten te verlichten. Deze centra worden bemand door huisartsen en/of spoedartsen die patiënten met een mogelijke besmetting onderzoeken en

beslissen of ze doorverwezen moeten worden. Meestal kunnen er ter plaatse ook stalen worden afgenomen.

De triagecentra maken deel uit van de eerstelijnszorg en staan onder toezicht van een medisch verantwoordelijke die het dagelijkse functioneren ervan garandeert.

In de eerstelijnszone Pallieterland bevindt het triagecentrum zich aan de huisartsenwachtpost in Lier.

Om de zaken administratief in goede banen te leiden, werd er andermaal een beroep gedaan op medewerkers vanuit de lokale besturen. Vooral in de fase onmiddellijk na de opstart van de contactopsporing moesten er gigantische hoeveelheden testafspraken worden ingepland. Vanuit Berlaar werkten 3 administratieve krachten mee aan dit project.

8. Het financiële coronaplaatje

Ook budgettair heeft de coronacrisis in Berlaar gevolgen. Er werden uitgaven verricht die nergens voorzien waren in de meerjarenplanning en bepaalde inkomsten konden niet gerealiseerd worden. De financiële repercussies werden volledig opgevangen door verschuivingen binnen het budget 2020.

Het voorlopige financiële coronaplaatje ziet er als volgt uit (foto genomen op 16 november 2020):

8.1 Uitgaven

Uitgaven	Minder exploitatieuitgaven	Meer exploitatieuitgaven
Weggevallen uitgaven communicatie en evenementen	36 500,00	
Onvoorzien uitgaven communicatie en evenementen		9 900,00
Mondmaskers		59 284,35
Extra materiaal hygiëne opstart scholen, BKO, administratie		2 000,00
Buffer onvoorzien kosten corona		50 000,00
Faceshields onderwijs		867,57
Tijdelijke coronahorecabon		14383,27
Feestelijke aankleding bij heropening winkels		3 980,90
Niet-Invulling twee maanden seizoensarbeiders (3)	15 941,58	
Niet-Invulling drie maanden coördinator groendienst	19 250,94	
Niet-Invulling vier maanden groenarbeider	14 283,15	
Niet-Invulling jobstudenten administratie	18 083,59	
Niet-Invulling jobstudenten groendienst	8 546,56	
Teambuilding	22 800,00	
Paashaas op de markt	50,00	
Verkeersshows	12 120,00	
Avondfeest	20 900,00	
Zomeractie op de markt	500,00	
Daguitstap 55-plussers	4 000,00	
Seniorenfeest	11 400,00	
Buitenspeeldag	1 496,10	
Roefel	814,60	
Week van de Jeugd	6 022,00	
Sporteldag	100,00	
Erfgoeddag	2 260,00	
GSV	2 000,00	
BBQ Gestel	125,00	
Buurtfeest Bosstraat/Itegembaan	125,00	
Uitstap GBS CC Zwaneberg	368,00	
Uitstap GBS Hooghuys	898,00	
Uitstap GBS Technopolis	521,30	
Schoolreizen	7 663,10	
Schoolvoorstelling Kakelnest	713,00	
Zwembeurten GBS	5 013,04	
Attentie voor medewerkers (bloemen)		3080
Thuiswerkvergoeding		9600
Extra kosten corona waaronder materiaal hygiëne		9552,01
Ondersteuning Weekend van de Klant		10189,59
Terugwinnen aankoopbedrag lokale shoppers		6801,38
Terugbetaling onkosten handelaars		22219,32
Besteding extra coronatoelage - maatschappelijke dienstverlening		15866,13
Totaal	212 494,96	217 724,52

8.2 Ontvangsten

Ontvangsten	Minder exploitatieontvangsten	Meer exploitatieontvangsten
Facturen meikermis	3 633,00	
Facturen heikermis	4 318,00	
Standgelden kermissen september-oktober	1 719,00	
Ouderbijdrage BKO maart	4 498,91	
Ouderbijdrage BKO april	9 627,09	
Compensatiesubsidie BKO		14 533,00
Fietsenverkoop avondfeest	700,00	
Retributie marktkramers kwartalen 2 en 3	18 000,00	
Retributie ambulante handel kwartaal 2	1 250,00	
Concessie frituren kwartaal 2	1 974,25	
Daguitstap 55-plussers	15 500,00	
Week van de Jeugd	2 350,00	
Sporteldag	400,00	
Erfgoeddag	250,00	
GSV	680,00	
Uitstap GBS CC Zwaneberg	160,00	
Uitstap GBS Hooghuys	660,00	
Uitstap GBS Technopolis	270,00	
Schoolreizen	2 640,00	
Schoolvoorstelling Kakelnest	774,80	
Zwembeurten GBS	2 240,00	
Toelage OCMW (stijgende hulpvragen deel 1)		5 128,00
Toelage OCMW (stijgende hulpvragen deel 2)		3 418,00
Toelage OCMW (stijgende hulpvragen - tussenkomst in personeelskost)		39 310,00
Toelage OCMW (voedselhulp deel 1) - toegekend aan Welzijnsschakels		1 026,00
Toelage OCMW (voedselhulp deel 2)		1 026,00
Indexering Sociaal Fonds gas en elektriciteit		2 527,84
Extra werkingstoelage scholen		5975,4
Premie bovenop uitkering voor leefloners, personen met een beperking, ...		10 500,00
Subsidie OCMW armoedebeleid		16 927,11
Subsidie OCMW consumptiebudget voor kwetsbare huishoudens		17 867,51
Actieplan maatschappelijk kwetsbare kinderen (Huis van het Kind)		938,03
Toelage onderwijs coronamaatregelen		15 319,49
Noodfonds cultuur, jeugd, sport en media		82 881,42
Consumptiebudget (Vlaamse middelen)		16080,76
Werkings- en personeelstoelagen OCMW (Federale middelen)		3418
Extra coronatoelage - Maatschappelijke dienstverlening		39310
Totaal	71 645,05	276 186,56

9. Tot slot

De covid-pandemie heeft (nog steeds) een bijna niet in te schatten impact op de dagdagelijkse werking van een lokaal bestuur. Het is quasi onmogelijk om een exhaustief overzicht te maken van alle acties, initiatieven en consequenties. Het gaat immers verder dan dat. Berlaar heeft zich volledig moeten herdenken en reorganiseren en dat blijkt een ongeëvenaarde oefening die nog steeds doorloopt.

De organisatie die tijdens haar interne nieuwjaarsreceptie op 14 januari 2020 het glas hief op een goede gezondheid en een prima samenwerking is niet meer dezelfde op ontelbare vlakken. Ze werd gestretcht tot het uiterste, voor talloze uitdagingen gezet, buiten haar comfortzones geduwd. Niet eenvoudig, nooit vanzelfsprekend, maar met een verbazingwekkende wendbaarheid en een grote collegiale solidariteit.

Dat heeft ervoor gezorgd dat Berlaar op heel veel gebieden snel heeft kunnen schakelen: digitaliseren, telewerken, innoveren, switchen naar coronaveilig werken, samenwerken in volledig nieuwe interne en externe verbanden. En als kleine gemeente heeft Berlaar daarin ook vaak het voortouw genomen, over alle traditionele hokjes heen.

De organisatie die tijdens haar interne nieuwjaarsreceptie in januari 2021 zal klinken op een goede gezondheid en een prima samenwerking zal dat digitaal doen en zal ervoor zorgen dat ze paraat staat voor wat de toekomst nog in petto heeft.